

NAŠ GLAS

SKUPŠČINSKE DELEGATSKE INFORMACIJE

občina krško

Poštšina plačana v gotovini

Št. 19 · Letnik XI · 20. december 1990

Spoštovani občani, dragi bralci!

V nedeljo, 23. decembra 1990, bomo vsi odšli na volišča, da se zavestno izrečemo za to, da želimo živeti v samostojni in neodvisni državi Sloveniji. Javnomenjske ankete kažejo, da je tako stališče skoraj celotnega prebivalstva Republike Slovenije. Zato vam ne bomo ponovno nizali argumentov, zakaj je dobro, da se na prebiscitu odločite ZA samostojno in neodvisno državo Slovenijo, ki bo lahko povsem suvereno sklepala pogodbe o federalnih in konfederalnih odnosih s katerokoli drugo državo. Tudi s katerokoli izmed republik v današnji SFRJ. Odločitev prepuščamo vaši vesti, saj vemo, da bo pravilna. Vabimo vas le, da se glasovanja udeležite. Da se boste lažje znašli, vam posredujemo le še nekaj obvestil o podrobnostih izvedbe!

Vsem
prebivalcem občine Krško
in vsem ostalim bralcem
Našega glasa želimo

vesele bližajoče se praznike
ter obilo sreče in uspeha
v prihajajočem letu 1991!

Predsedstvo in Izvršni svet
Skupščine občine Krško
in uredništvo Našega glasa

Obvestila volilcem

Občinski sekretariat za notranje zadeve in občno upravo Krško obvešča vse volilne upravičence na svojem območju, da so volilni imeniki javno razgrnjeni na sedežu občine v sprejemno-informacijski pisarni ter v vseh krajevnih uradih vsak dan do vključno petka, 21. decembra, od 7. do 15. ure. Občinska volilna komisija Krško obvešča vse volilne upravičence, da vsi, ki bodo na dan plebiscita odsotni, lahko glasujejo pri posebnem volilnem odboru na sedežu občinske skupščine dne 19., 20. in 21. decembra 1990, t.j. v sredo, četrtek in petek, od 11. do 16. ure. Volišče bo v sejni sobi B. Občani, ki želijo predčasno glasovati, se morajo predhodno zglasiti pri Občinskem sekretariatu za notranje zadeve in občno upravo Krško, kjer bodo dobili potrdilo, da so vpisani v evidenco volilne pravice.

S potrdilom gre občan k volilnemu odboru. Pred volilnim odborom da naslednjo izjavo:

Podpisani (ime in priimek, rojstno leto, stalno prebivališče, številka osebne dokumenta)

izjavljam,

da se ne morem osebno udeležiti glasovanja na plebiscitu dne 23. 12. 90 in da sem zato glasoval dne decembra 1990 pred tukajšnjim volilnim odborom na predčasnem glasovanju.

Podpis predsednika volilnega odbora: Podpis:

Občinski sekretariat za notranje zadeve in občno upravo Krško obvešča, da imajo po 8. členu Zakona o plebiscitu o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije pravico do glasovanja na plebiscitu tudi osebe, ki so se za stalno odselile v tujino z območja občine. Organ bo na sedežu občine tem osebam izdal potrdilo o volilni pravici. Enako velja tudi za njihove potomce.

Uspešna zbiralna akcija centra za socialno delo:

Čut do sočloveka še ni otopel

Humanitarna akcija ni koristna samo za tiste, ki dobijo z njo neko pomoč, zelo koristna je tudi za tiste, ki v takšni akciji darujejo. Darovanje je za darujočega doživljanje človečnosti, ki je nujno potrebno za občutenje pripadnosti neki človeški skupnosti. Zelo koristna je tudi kot vzgled za mlade, ki se učijo ob tem bolj človeških odnosov.

Takšno akcijo, to je akcijo zbiranja igrač in rabljenih oblačil za socialno ogrožene, smo na Centru za socialno delo organizirali 19. 11. 1990 skupaj s srednješolci, ki delajo kot prostovoljni sodelavci v času svoje prakse.

V teh vrsticah se želimo zahvaliti vsem, ki ste kakorkoli prispevali k temu, da je humanitarna akcija uspela. Odziv je bil velik in iskreno moramo priznati, da nas je kar nekoliko presenetil, in veseli smo, da lahko ugotovimo, da čut do sočloveka še ni otopel.

Prav tako smo veseli, da smo igračam, ki so ležale pozabljene v zaprašenih kotih, oživili njihovo funkcijo. Tako večina zbranih igrač že osrečuje v igri mnoge otroke iz družin, kjer sicer ni denarja zanje, pa tu ni mesto, da bi razpravljali o vzrokih. Podobno je z oblačili — večino smo razdelili socialno ogroženim, del oblačil pa smo uspeli prodati po minimalnih cenah na boljšem sejmu 25. 11. 1990 (seveda le tista oblačila, za katera smo se z lastniki tako dogovorili), izkupiček pa smo namenili v humanitarne namene.

Predpostavka takšne prodaje je bila, da bodo tako oblačila dobili tisti, ki jih bodo cenili, če so zanje odšteli določeno vrednost, ki so jo zmogli, hkrati pa jim s tem dvignemo samozavest, da tudi oni lahko nekaj izberejo in kupijo in jim ni vse vnaprej izbrano in podarjeno. Tako vplivamo tudi na doživljanje samospoštovanja, ki ga potrebuje vsak človek.

S tovrstno prodajo, ki se sedaj nadaljuje v prostorih Centra za socialno delo, smo do sedaj zbrali 3.673 din. To vsoto smo namenili invalidu Slavku Jordanu iz Jelenka pri Raki. Če poznate to družino, potem veste, da je naša izbira prava, za vse druge pa kratka ilustracija:

Slavko bo v teh dneh star 30 let, rodil se je v skromni kmečki družini kot tretji otrok. Ob porodu je utrpel možgansko krvavitev, posledica katere je težka telesna in duševna manjrazvitost. Starša, ki ga imata zelo rada, ga ves čas negujeta kot majhnega otroka, čeprav postaja to iz leta v leto težje, saj sta že sama ostarela in bolna. Slavkovi vrstniki s podobno vrsto invalidnosti se večinoma nahajajo v raznih zavodih, njemu pa nikoli ni bilo potrebno zapustiti toplega domačega ognjišča, kjer se počuti ljubljene in doživlja občutek varnosti. Družina se skromno pre-

življa z očetovo pokojnino (oče je delal kot cestar), Slavko prejema nadomestilo za invalidnost in dodatek za pomoč in postrežbo, hrano starša pridelujeta na 1 ha zemlje, in zato menimo, da jim bo zbrana vsota še kako dobrodošla in sploh ne dvomimo o tem, da je ne bi koristno uporabili.

In še za konec: Hvala vsem, ki ste kot del sončnega žarka posijali k Slavku, v njegov svet, tako drugačen od našega.

Gordana Rostohar in prostovoljci:
Petra, Nina, Jože, Dženi, Sandra, Sergeja ter strokovni delavci ČSD

Obvestilo in vabilo krvodajalcem — delovnim ljudem in občanom občine Krško

Darovanje krvi je od vseh humanitarnih dejavnosti zagotovo najbolj humana oblika človeške solidarnosti. Z darovano krvjo človek rešuje življenje in vrača zdravje sočloveku.

Potrebe po tej nenadomestljivi življenjski tekočini so velike in se še povečujejo.

Da bi zagotovili potrebno količino krvi tudi med prazničnimi dnevi, ki so pred nami, je Rdeči križ Slovenije predlagal, da se izvede krvodajalska akcija v občini Krško: — v četrtek, 27. decembra v Krškem v OŠ dr. Mihajla Rostoharja in — v petek, 28. decembra na Senovem v OŠ XIV. divizije.

Prepričani smo, da boste razumeli to humano odločitev in s svojo humanostjo dokazali, da upravičeno zaslužite tako veliko zaupanje vseh tistih, ki bodo vašo kri potrebovali za življenje in zdravje.

Vsem darovalcem se že vnaprej lepo zahvaljujemo.

Predsedstvo Občinske organizacije Rdečega križa Krško

Še enkrat »Še o poplavih«

Po objavi besedila »Še o poplavih« (NG, št. 17) se nam je oglasil gospod Metod Šonc in izjavil, da on ni zahteval nobene javne pohvale. Njegovo stališče je: »Mi smo svoje delo opravili, vsem, ki so nam pomagali, smo se zahvalili, in to bodi dovolj!« Gospod Metod Šonc, direktor krške Obrtne zadruge Resa, je namreč sklepal iz podatkov, ki jih je preko radijskih valov objavila republiška hidrometeorološka služba, da šestmeterska gladina Save v Radečah in hkrati narasla Savinja lahko v naše kraje prineseta samo hude

nevšečnosti. Ni se zanašal na podatke iz leta 1933, ko je bila Sava dotlej najvišja, pač pa je poklical skupaj svoj kolektiv, lotili so se dela, pravočasno umaknili računalnike, programsko opremo, arhive, večino pohištva in celo vratna krila... Škoda je bila samo na objektu in s tem je zadovoljen, s pohvalami pa ne bi rad imel nikarkršnega opravka. Pravi, da je bila ocena posledic 6-meterske gladine Save v Radečah za Krško le stvar strokovnosti. Pri reševanju opreme so požrtvovalnim članom delovnega kolektiva prvi dan pomagali Janez Žerjav, Miran Jakša, Vlado Pavlin, pri čiščenju naslednji dan pa so sodelovali vsi obrtniki osebno ali pa so poslali svoje delavce. Zato se vsem le še enkrat zahvaljuje!

NAŠ GLAS

Telefon: (0608) 21-868 — Grafična priprava DIC — Grafika, Novo mesto — Tisk: Tiskarna Novo mesto — Glasilo je oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov na podlagi mnenja Republiškega komiteja za informacije št.: 421-1/72 z dne 5. marca 1980 — Za točnost podatkov in informacij, ki so objavljeni kot uradna obvestila, pojasnila ali strokovna gradiva, odgovarjajo posamezne službe, organi oziroma strokovni delavci, ki so pod temi besedili podpisani. Rokopisov in slik ne vračamo.

Kam naj pluje krško kmetijstvo?

V začetku meseca (7. dec. 90) je bil na delovnem obisku v krški občini sekretar Republiškega sekretariata za kmetijstvo, prof. dr. Jože Osterc. Srečal se je najprej s predstavniki naše občine, nato z vodstvom M-Agrokombinata, potem pa se je pogovarjal še s slovenskimi novinarji, ki spremljajo področje kmetijstva. Svoj delovnik je zaključil slovesno: z udeležbo na proslavi 25. obletnice ustanovitve krškega Agrokombinata.

Vodstvo naše občine je gospodu Ostercu v razmislek ponudilo dilemo: varovati zaloge talne pitne vode na Krškem polju ali razvijati intenzivno kmetijstvo. Krčane je zanimalo tudi vse v zvezi z možnostmi pospeševanja razvoja perspektivnih kmetij na demografsko ogroženih (višinskih) področjih, vse o usodi ekološko nesprejemljive prašičje farne na Pristavi, čim več pa so želeli slišati tudi o novem zakonu o zadružništvu, saj si od njega (in očitno so si tudi od gospoda ministra Osterca) obetajo nasvetov, sprejemljivih za vse udeležence procesa delitve premoženja med dosedanjim kmetijskim kombinatom in ustanavljajočo se kmečko zadrugo.

Koliko se kmetovanja in talne pitne vode izključata?

Podtalna pitna voda na Krškem polju je eden večjih tovrstnih rezervatov v Sloveniji in temu primerno je seveda treba s temi zalogami skrbno ravnati. Za potrebe naše občine (50 l/s) smo sicer z vrtnami po hribovitem svetu ob robu Krškega polja našli dovolj zalogo pitne vode (200 l/s), da bi se lahko podtalnici mirno odrekli. To bi hkrati pomenilo, da lahko naši kmetovalci pogumno zastavijo razvoj intenzivnega poljedelstva, kakršno bi seveda talno vodo ogrožalo. K takim sklepom napeljuje tudi dejstvo, da je preko te površine načrtovana gradnja tako hitre železnice kakor hitre ceste, po obeh pa se bo dnevno peljalo tudi veliko ekološko nevarnih snovi. Zato so Krčani skušali od ministra dr. Osterca dobiti vsaj namig, ali naj računajo na denarno nadomestilo za izpad dohodka zaradi neintenzivnega kmetovanja (ob varovanju podtalnice, potrebne širšemu prostoru) ali pa naj zastavijo industrijsko kmetijsko proizvodnjo, ki bo z obiljem umetnih gnojil vsekakor znižala kakovost talne pitne vode. **Izvedeli so le, da talna pitna voda ni dana v uporabo NAŠI GENERACIJI, ampak smo jo dolžni vestno varovati tudi za prihajajoče rodove, da je to stvar vestnega odnosa do ekologije, ki nikakor ne more biti vprašljiv. Hkrati pa je gospod Osterc tudi svetoval prilagoditev načina kmetovanja objektivno danim pogojem! »Če pristajamo na takšno intenzivno kmetovanje, ki bo uničevalo talno pitno vodo, hkrati apriorno pristajamo na nestrokovno delo!** Obilje umetnih gnojil brez ustreznega dodajanja trdega gnoja (dosedanje industrijsko kmetovanje) pomeni premalo humusa, dejansko se na peščenih krškopoljskih tleh elementi ne vežejo, rastline jih ne vsrkajo, pač pa jih padavine spirajo v talnico. Zaradi tega je prizadeta cela ekološka veriga, nitrati so v vodi, ribah... To pomeni, da moramo vsi skupaj spremeniti odnos do zemlje, okolja... Ni pa seveda nujno, da pade celotno breme te spremembe na vašo pleča.«

Kmetovati je pač treba tako, da čim bolj ohranimo vse razpoložljive naravne zaloge,

Prvi del razgovora je bil s predstavniki občine

da pridelamo dovolj hrane (brez monokultur) in da našim zanamcem ne odžagamo veje, na kateri bodo lahko živeli. Če resno nameravamo postati manj ranljivi, moramo povečati pridelavo žita, Krško polje pa je za to primerno. Očitno bo torej treba spremeniti način kmetovanja in kombinirati intenzivno poljedelstvo z živinorejo, ki bo zagotovila organski gnoj in povečanje obsega humusa, ta pa bo preprečeval izpiranje dušika. Minister je predlagal, da Krčani sprožijo reševanje celega tega sklopa problemov z dopisom na

vse sekretariate, ki bi se morali v to vključiti, saj bo le usklajena akcija lahko uspešna. Preprečiti moramo, da bi jutri rušili to, kar danes gradimo, in doseči, da se bodo kakovostne ideje »prijemale od spodaj«, med ljudmi. Zato se je treba z ljudmi veliko pogovarjati, jih prosvetljevati. Na silo, z dekreti vpeljani programi ne prinesejo ničesar. To so na zadnjem obisku iz lastnih izkušenj priznali tudi strokovnjaki iz Bavarske. Zemlja pa je izredno občutljiva in z njo je treba pazljivo ravnati, če naj ljudi preživlja dolgoročno.

V razgovoru s predstavniki M-Agrokombinata

je seveda ob lastni problematiki tega podjetja, ki ga tepe posebnost kmetijstva: prepočasno obračanje kapitala, ponovno in še temeljiteje prišla v ospredje ekologija prašičje farme. Očitno so Krčani tokrat uradni, strokovni javnosti prvič predstavili tudi dve dopolnjujoči se rešitvi ekološko spornega dela proizvodnje na farmi: predelavo gnojevke v humus in namakanje prodnatih njiv Krškega polja. Dotaknili so se tudi usode projektov, ki naj bi jih Agrokombinat uresničil s finančno pomočjo Republike Slovenije: namakalne naprave v Kostanjevici (za katero je g. Osterc menil, da so predvidene cene hudo visoke), agromelioracije, arondacije in komasacije. Tem se ne bomo odrekli, le bistveno previdnejši bomo pri njih. Vsako bodo strokovnjaki pred uresničitvijo vzeli pod drobnogled, saj se bomo le tako ognili številnim napakam iz preteklosti, kot so porušenje ekološkega ravnovesja biosistemov v naravnem okolju in preplačila del. Po besedah ministra Osterca letijo na dosedanje agrooperacije tudi očitki, da so za nekatere doslej izbirali najdražje, ne vedno najboljše rešitve, ker so s temi deli reševali marsikatero gradbeno podjetje. Tudi to je seveda (ne majhna) škoda.

Minister Osterc je priznal, da mu je znano tudi to, da je problem reorganizacije kmetijstva v Krškem (in delitve premoženja med M-Agrokombinatom in novo kmečko zadrugo) bolj pereč kot drugod. Po njegovem mnenju bo zakon o zadrukah sprejet do konca letošnjega leta. Vsekakor pa zagovarja sporazumno delitev lastnine ali vsaj arbitražo (razsodnika), saj je vse boljše kakor tožba na sodišču. **Kmečke zadruge, ki bodo ustanovljene, so pravni nasledniki bivših zadrug!** Nesporno je, da morajo biti samostojne, ne bodo pa mogle delovati, če ne dobijo deleža svojega premoženja. Brez lastnega kapitala se pač ne da živeti, zato tudi je toliko razprav o vračanju zadrugne lastnine, dilem pri revalorizaciji dobička... Vsekakor pa bo treba — če je le možno — doseči dogovor, saj kmečka zadruga ne more biti delovna organizacija znotraj kombinata. Lahko pa se s pogodbami določijo blagovni in finančni tokovi (ki ne bi smeli biti prekinjeni!), kljub samostojnosti ima lahko zadruga skupne kapacitete (po deležih) v hladilnicah, pri transportu, napravah...

Po besedah člana IS SO Krško za področje kmetijstva, ing. Antona Koršiča, je bistvo problema v tem, da je bivša temeljna organizacija kooperantov (TOK) sedaj del enovitega podjetja. Kmete moti, da nimajo vpliva na poslovanje v ostalih delih M-Agrokombinata, tam pa se je likvidnost v zadnjih šestih mesecih poslabšala za 350—400%. Ne vedo menda tudi, kako bo na vse skupaj vplivala

prof. dr. Jože Osterc

reorganizacija hranilno-kreditne službe, in če z njo ne bodo zadovoljni, je tudi sprejeli ne bodo...

Tretji del svojih razgovorov je republiški kmetijski minister, g. Osterc, imel z novinarji, ki za različne slovenske medije spremljajo področje kmetijstva. Beseda je tekla predvsem o posledicah plebiscita, ki je pred nami, in o vplivu kasnejše možne odcepitve na slovensko kmetijstvo. Gospod minister je bil pri oceni odločen: »Tudi odcepitev najbrž ne bo imela na kmetijstvo takega vpliva, da bi se to ubadalo z manj težav, kot jih ima danes. Samo del problemov našega kmetijstva namreč izvira iz neskladja med slovensko in jugoslovansko agrarno politiko. Vse ostalo smo 'pridelali' sami doma.« Upa, da bomo uspeli obdržati 80-odstotno stopnjo samooskrbe, to pa nam bo uspelo, če bomo obdržali samooskrbo z repromaterialom.

Najmanj je od uvoza krme odvisna govedoreja. Nekoliko bolj samostojno naj bi dooločali zaščitne cene za slovenske proizvode, bolj bi uveljavljali specifično predelovalnih pogojev, ki so (n.pr. za žita) drugačni kot v Vojvodini. Vsekakor pa bo večji pritisk na povečanje učinkovitosti kmetijske proizvodnje, ki ne dosega razvitega sveta. Brez učinkovitega kmetovanja pa je tudi odpiranje — vključevanje v tržne tokove Evrope zgolj iluzija. Ljudje so ob hitrih spremembah evforični in pričakujejo nagle izboljšave, kdor pa ve, da je 80% zemlje v zasebnih rokah in da se bo še kvečjemu polovica preostale družbene zemlje vrnila kmetom, ve tudi, **da s tem ne bomo mogli bistveno popraviti naše posestne strukture.** Na razdrobljenih posestih se proizvodnje ne da dvigniti in upamo lahko, da bo vsaj manjše število kmetij postalo po učinkovitosti primerljivih z Evropo! Večina zemlje bo namreč še precej časa ostala v rokah družin, kjer je 1 ali sta celo 2 člana zaposlena in dobivata dohodek od drugod. Zemlja je zanje le pomembno izboljšanje življenjskega standarda. Še dolgo namreč plače ne bodo toliko spodobne, da bi tem ljudem zemlja postala breme, da bi jo dali v najem ali prodali sosedni kmetiji.

Republika Slovenija daje skoraj več denarja za svoje kmetijstvo kot zahodna Evropa, medtem ko je učinek manjši, a po mnenju g. Osterca kmetijstvo kot dejavnost ni krivo, da ima slabše pogoje. Pri nas je le 18% zemlje v rokah poklicnih kmetov. Agrarna politika nam celih 45 let ni omogočala sprotnega prilaganja razvitemu svetu, povečevanja posesti. In če bomo Slovenijo hoteli obdržati poseljeno, si zagotoviti 80-odstotno samooskrbo, s katero lahko preživimo blokado, bo treba verjetno v kmetijstvo vlagati še več!

Tisti, ki se ukvarjajo z načrtovanjem urejanja prostora, se vedno znova srečujejo z nasprotji med potrebo po čisti vasi in dejstvom,

Omizje v prostorih Agrokombinatove kleti

da na vasi je proizvodnja in da ta včasih tudi zaudarja. Kako v razvoj kmetijstva vključiti prijazno krajino? V naši republiki imajo strokovnjaki ambicijo celovito urediti podeželje. Za začetek so izbrali nekaj področij in med njimi je tudi Obsotelje. Na Bavarskem se zavedajo potrebe po urejenosti kmetijskega prostora (vasi) in za to tudi prispevajo. Temu se ne bomo mogli ogniti niti pri nas, saj nobena druga dejavnost tako intenzivno ne

posega v krajino, njeno urejanje pa je možno le z upoštevanjem zakonitosti naravnega kroženja snovi.

Edino tako bomo tudi pritegnili turiste na vas. Človek iz mesta si namreč ne želi počitnic na industrijsko organizirani, pač pa na družinski kmetiji, kjer bo lahko čutil vse, kar zraven sodi — tudi domačnost. Tega se naši sosede v Avstriji zavedajo in to uspešno izkoriščajo.

Prašičja farma na Pristavi:

Skleniti krogotok snovi v naravi

Prašičja farma na Pristavi je taka, kakršna je, vsekakor ekološka bomba, zato ni čudno, da je bila na srečanju kmetijskega ministra s Krčani to ena osrednjih točk. Krčanom je bila menda nekako vrinjena (politična odločitev), hrane za njeno populacijo v okolju ni dovolj in meso proizvajajo za potrebe Slovenije. Skratka: pravi nebodigatreba, ki pa vseskozi opozarja nase bližnjo in daljnjo okolico s svojim smradom in odplakami.

Direktorja M-Agrokombinata ing. Ivan Kozole in Savaprojekta dipl. biolog Peter Žigante sta predstavila tukaj zasnovan projekt nevtalizacije škodljivosti gnojevke, ki jo v tako velikih količinah proizvajajo farma. Po eni strani je Krško polje pokrito le s tanko plastjo humusa, gramoz pod njo pa povzroči ob vsakem pomanjkanju dežja sušo s katastrofalnimi posledicami za pridelek. Če naj se odrešimo srednjeveške odvisnosti kmetijstva od vremena, bo nujno zagotoviti namakanje. Osnova zanj bi bili namakalni (škropilni) sistemi, skoznje pa bi s črpalkami po njivah škropili gnojevko, dovolj razredčeno s čisto vodo, da ne bo ogrožala talne vode in da bo hkrati zagotavljala hranilne snovi. Ta možnost pa mora, seveda zaradi varnosti talne vode, ostati predvsem v rezervi!

Za gnojevko pa so strokovnjaki Savaprojekta našli rešitev, ki bo njen smrad zmanjšala za 50 % in je njeno bistvo v tem, da gnojevko filtrirajo skozi celulozo, ki je je v krški občini dovolj. Pri tem računajo na lubje, ki so ga sedaj v podjetju Videm prisiljeni (kljub težavam) kuriti, na tropine iz kleti, koruznico, slamo, mulj... Vse bi se lahko, oplemeniteno z dušikom iz gnojevke, vračalo v zemljo. Tako pridobljena masa mora ob prezračevanju (3-kratno premetavanje) v bazenih dovolj dolgo zoreti (vsaj leto dni), nato pa jo bodo deževniki v regalih spremenili v biopost: do-sušeno, presejano visokokakovostno organsko gnojilo, pakirano v 3- do 700-kilogramске vreče. Tudi okoliške kmete naj bi pridobili za to, da bodo gnojevko s svojimi mini farm vozili v ta obrat na predelavo.

Ing. Boris Rostohar (tudi član občinskega izvršnega sveta), ki je v imenu avtorjev predstavil projekt, je dodal še podrobno: »Taka tega projekta v Sloveniji še ni bilo in če bi se

ga lotili resno, bi morali na podoben način reševati problem gnojevke na vseh devetih farmah v republiki in še na Hrvaškem, če se bosta republiki povezali. Rešitev sama namreč nujno pomeni podražitev proizvodnje mesa in pri tem bodo v imenu varovanja okolja pač morale vse farme imeti enake proizvodne stroške, sicer bo vsaka osamljena ekološko usmerjena farma ekonomsko pogorela. Seveda pa ostaja za vse farme, ki bi se tega ali podobnega projekta lotile, možnost subvencioniranja zaradi varovanja pitne vode.

Gospod minister Osterc je reagiral malo drugače, kot so verjetno pričakovali gostitelji: opozoril je na to, da se v Evropi ob ekologiji čedalje učinkoviteje uveljavlja tudi **ETOLOGIJA** vzreje živali. Gre za to, da se živali na farmah pri vzreji čim manj podreja-jo potrebam industrijske proizvodnje in da se jim omogoči znosno preživeti njihov vek. To skratka pomeni, da ob kakršnihkoli trgovskih in siceršnjih stikih z evropskim tržiščem nanj v kratkem ne bomo več mogli prodajati živali, vzrejenih na dosedanji način. Nesnice ne bodo smele biti v kletkah, plemenske svi-

Hribovske kmetije:

Če jih ne bomo razrešili životarjenja, bodo opustele

Pri nas je 2/3 do 3/4 višinskih kmetij in na nekaterih med njimi imamo ljudi, ki so se pripravljani žrtvovati, garati za svoj obstoj in v korist te družbe. Žal pa so prekratki pri denarju. V primerjavi z velikimi sistemi, ki lahko proizvajajo ceneje, s pridelavo hrane v ravninah, kjer se rezultati pokažejo hitreje, moramo na teh področjih upoštevati tudi druge vrednote, ne le tržnost in čisti dobiček. Naši ljudje so se skozi generacije trudili, da bi na višjih legah ustvarili pogoje za obstanek, in tega ne smemo zapraviti — deželo moramo ohraniti poseljeno. Po novi opredelitvi so višinske kmetije tam, kjer je možno razviti živinorejo, vinogradništvo in sadjarstvo. Zlasti v vinogradništvu je bilo precej razvojnih

nje se bodo morale od pripusta do prasiatve PASTI (to v Nemčiji že upoštevajo!), podobni normativi bodo veljali tudi za vse ostale živali... Ne moremo sedaj farm ekološko povsem urediti za to, da jih bomo čez nekaj let morali zaradi etičnih zahtev zapreti, hkrati pa bi s tem odtegnili interventna sredstva, nujno potrebna za uredničev projekta nasadov jablan na višinskih kmetijah. Rešitev problema bi morali temeljito preveriti strokovnjaki in najti jih bodo morali vsekakor v okviru republiškega odbora za prašičerejo.

Je pa seveda minister zagotovil, da če obstajajo dokazi, da so bile gradnje takih prašičjih farm stvar vsiljenih, političnih odločitev, potem je tudi jasno, kdo mora probleme reševati in kdo bo plačeval kredite, najete za sanacijo. Vsekakor je gospod Osterc vztrajal pri tem, da bo reja prašičev postopoma morala preiti na tehnologijo trdega gnoja (kidanje), da rešitev ni v iskanju krivcev za sedanje stanje, ampak ukrepov za njegovo rešitev, saj je naravo mogoče izsiljevati le do določene meje. Hrana za te prašiče prihaja od drugod in le 5 % hranilnih snovi se izkoristi skozi meso. Vse ostalo živali izločijo z blatom. Zato bi bilo po prepričanju g. Osterca treba proizvodnjo prirediti tako, da bo od nje korist: skozi prodajo hrane in skozi izrabo gnojil.

Svoje pa je na koncu moral pristaviti seveda tudi predsednik krškega izvršnega sveta, ing. Franc Černelič: »Do ustreznih ugotovitev in izbora rešitve moramo priti v kratkem. Ali bomo ekološki problem rešili ali pa bomo zmanjšali proizvodnjo na farmi. Glede na to, da je skoraj vsa njena proizvodnja namenjena oskrbi Slovenije z mesom (in ne naše občine), si ga bodo potrošniki pač morali zagotoviti drugje. Ne moremo namreč čakati, da nas farma na Pristavi ekološko dokončno uniči.«

napak, saj so od te dejavnosti ponekod lahko zagotovili med 40 in 70 % tržnih viškov, ki jih danes kmetje ne pridelajo. Tam, kjer sta možna vinogradništvo in sadjarstvo, bodo skušali njun razvoj spodbujati. V Evropi, zasičeni s kakovostnimi vini, imamo seveda boljše možnosti za prodor s kakovostnim sadjem.

Mlekarstvo smo ponekod pospeševali za vsako ceno, ne glede na to, da so bili transportni stroški večji od vrednosti samega mleka. V ta področja smo doslej vlagali samo (sicer skromna) nepovratna sredstva, ne pa takih, ki bi čez leta začela dajati rezultate. V razgovoru smo tudi izvedeli, da dobi, na primer, kmet na Wurtenberškem v obliki raznih

interventnih ukrepov eno plačo samo zato, da živi na svoji višinski kmetiji. Ostalo potem lahko še pridelava in morda proda.

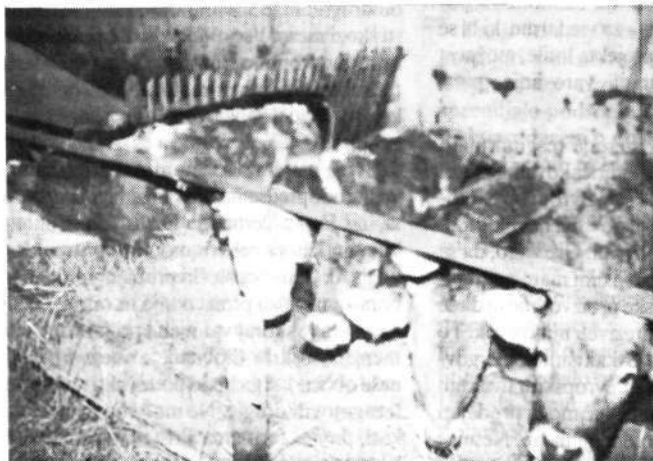
Dosedanji okras naše družbe, »razvita« industrija, blede, ljudje se bodo začeli vračati (lahko bi rekli tudi zatekati) nazaj na kmetije in v zakup bomo morali vzeti tudi njihovo razdrobljenost. Arondacije sicer nihče ne odpisuje, a to je proces, ki mora steči sam, skozi leta, živeti pa bo treba danes.

Beseda o razvoju višinskih kmetij je tekla tako na razgovoru gospoda ministra Osterca

Franc Stipič (Planina 3) ima dva otroka, žena ima gostinsko šolo, oba pa delata doma, na kmetiji. Neizkoriščene zemlje v bližini, to je v okolici Premagovcev veliko, le naprodaj ni in najemnina je zelo visoka. Zaradi lažje obdelave bi svoje parcele s sosedi tudi zamenjal, da dobi strnjeno posest, le formalni postopki so zapleteni in denarja za najemnino ni. Tu bi morala priskočiti država na pomoč.

Prvi razgovor so gostje opravili v Stipičevem hlevu

s krškimi kmetijci, v okviru akcije za oživitve populacijsko ogroženih krajev, kakor tudi pri Zvezi hribovskih kmetov Posavja, ki jo vodita gospoda Marjan Kelhar in Ivan Doberšek. Tadva sta namreč v začetku decembra za predstavnikove krškega izvršnega sveta organizirala ogled nekaj takih kmetij, ki so ocenjene za perspektivne. Pogoj za tak status kmetije pa je, da ima dovolj zemlje (ali možnost najema), vpeljan proizvodni program in naslednike! Stališča so povsod enaka: ni vse kapital in dobiček! Upoštevati moramo tudi korist, ki jo imamo od teh ljudi izven ekonomije. So namreč dobrine, ki jim ne priznavamo tržne vrednosti, pa tam gori so (pitna voda, zrak, preprečevanje erozije...). Zato moramo najti možnost, da družinam zagotovimo takšen skupni dohodek, da bodo pripravljene tam gori živeti. Vseeno je, ali bo to delo na domu, čiščenje sušic iz gozda in s tem preprečevanje širjenja lubadarja, kmečki turizem, planšarija, sirarstvo... Recepta ni, vse pa, kar se proizvede v hribovitih področjih, bi moralo po mnenju gospoda ministra

Osterca biti dodatno premirano. Čeprav je jasno, da denarja za vse potrebe nikoli ne bo dovolj.

Hribovita področja so vseskozi kmetovala v lastnem sklenjenem krogu porabe in proizvodnje. Danes bomo pač morali dodatno plačati dejavnosti, ki so pomembne. To lahko seveda pomeni, da bo treba tja gor pripeljati tudi slamo, iz katere si bodo kmetje lahko (z gnojevko ali nastiljanjem) pripravili suhi gnoj. Gnoj je namreč ekološko primernejši, ker je manj podložen spiranju, gnojevko pa je lažje trositi, saj ob sodobnih, močnih črpalkah le malokatera parcela, na katero trosilnih ne more, ostane nedosegljiva. V ta blodnjak dvomov, kaj je bolje, kaj manj škodljivo in kaj lažje, se vpleta še načelo, da je treba kmeta v hlevu sprostiti (torej spiranje!), da bo lahko delal zunaj, da je treba živino čim več (pol leta) pasti, ker to pomeni manj dela z njo, manjšo potrebo po gnojenju... Kmet mora imeti čim manj dela v hlevu zato, da lahko pripravi dovolj krme, da lahko dela v gozdu... Tudi v kmetijske šole bi mora-

li uvesti pouk gozdarstva... Nekako tako so se sukale misli vseh, ki so se udeleževali razgovorov o tej temi.

Za konec pa dodajmo še vprašanje, ki žuli tako veliko hribovskih kmetov kakor tudi člane našega občinskega vodstva: bega ljudi s teh področij ne bo konec, dokler ne bodo dobili uporabne infrastrukture. Zlasti so problematične ceste, ki jih vsak dež spremeni v hudournike in grape. Iz teh krajev je pritisk na občinsko vodstvo in njegovo prazno blagajno tudi največji. Odgovor je bil kratak in jedrnat: za ta del razvoja bo še vedno v največji meri dolžna skrbeti lokalna raven — občine, tudi potem, ko bodo preoblikovane v skladu z novo ustavo in bodo še manjše.

Za vse kmetije, ki smo jih tisto sredo, 5. decembra, obiskali, je značilno, da so na dokaj težko dostopnem kraju, da je pot do njih slaba in da zima razmere še poslabša. Razen potrebe po ureditvi infrastrukture (ceste, telefon...), ki bo zagotovila kolikor-toliko normalno zvezo s svetom, potrebujejo vsi ti ljud-

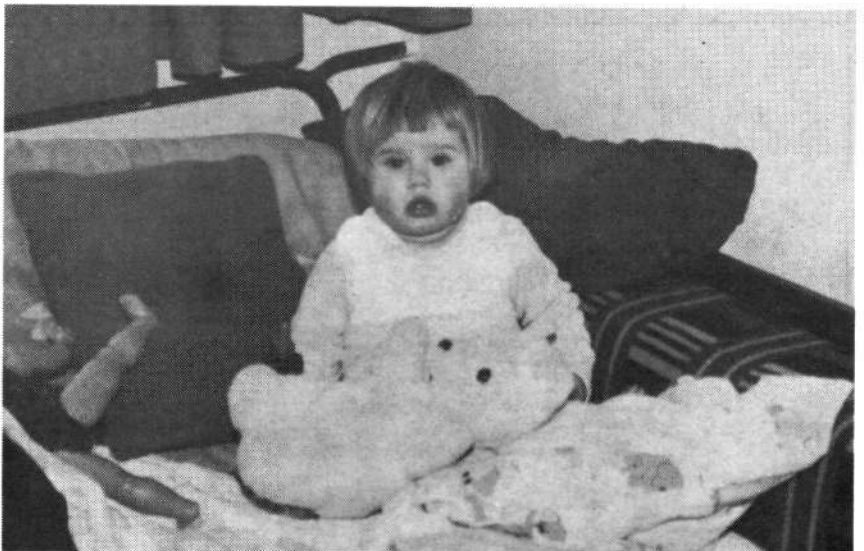
Nadalj. na 8. strani

Justi Stipič (Gradinje), gospodar kmetije je mož, a ker je bolan, je ona prevzela čisto vsa dela in obveznosti gospodarstva. Pod domačijo so že temelji novega hleva, pripravljenega pol za postopek kidanja in pol za izpiranje. Če bi se hotela popolnoma izogniti delu z nastiljanjem in kidanjem, bi morala preurediti ves hlev na izplakovanje. S tem bi se znebila tudi potrebe po dvojni tehniki — ne bi potrebovala trosilnika za gnoj, trdi gnoj za vinograd pa bi lahko pridobivala z zorenjem mešanice gnojevke, listja, slame...

Ivan Kožar (Reštanj) poskuša razviti že tretji program, saj pri prvih dveh ni uspel dobiti pomoči. Sedaj je zmogel dovolj lastnih sredstev za postavitev hleva (s senikom) za prosto rejo 40 krav in za 30 glav mlade živine. Le denarja za živino je zmanjkalo. Težave je imel že s pridobivanjem lokacijske dokumentacije, strokovne službe v Agrokombinatu pa so menda (po besedah g. Ivana Doberška) prepočasno ukrepale tudi za to, da bi mu že letos pravočasno zagotovile republiška sredstva pomoči... Vso zemljo ima na višinskih legah, tudi silos ima, hlev pa je grajen brez podpornikov zato, da bo lahko nekoč, če drugače ne bi šlo, v njem uredil proizvodno halo.

Otroci iz odmaknjenih krajev bi na svojih domovih radi tudi ostali, če bi le imeli možnost za normalno življenje, vsaj pol toliko kot jo imajo mestni mulci.

Resnikova nova hiša in hlev. Stare hišice ni videti, je pa bila res skromna

Nadaljevanje s 6. strani

je (nepovratno ali pod ugodnimi pogoji) pomoč v obliki zagonskega kapitala. Potrebujemo pa še nekaj. Njihovi otroci, na primer, res hodijo v šolo, a to je tudi vse. Vse ostale izvenšolske dejavnosti, ki bi (tudi kasneje v življenju) zmanjšale razliko med njimi in ravninskimi vrstniki, so zanje nedosegljive. Malokateri starši so sposobni svoje otroke dvakrat tedensko peljati v glasbeno šolo, k plesni skupini, karateju, tenisu... Krška občina sicer ni tako zelo močna, kot jo prikazuje statistika, a marsikaj od tega v njej vendarle deluje, vsaj na privatniški osnovi. Zakaj ne bi obveljal dogovor ali načelo, da družba zadolži n.pr. gasilska društva, ki imajo kadre — prostovoljce, kombije, so humanitarno orientirana..., za opravljanje takega dela. Tudi za subvencije bi se gotovo lahko nekako domenili in starši bodo radi prispevali in... Skozi desetletja so zatrli službo, ki bi bila pri tem tudi koristna: redovnice. Skratka: vseeno je, kdo bo to delo prevzel, in tudi ni nujno, da kdorkoli dobi patronat ali monopol nad tem. Kraju in možnostim naj bo primerno, pa učinkovito naj bo, karkoli bomo že organizirali.

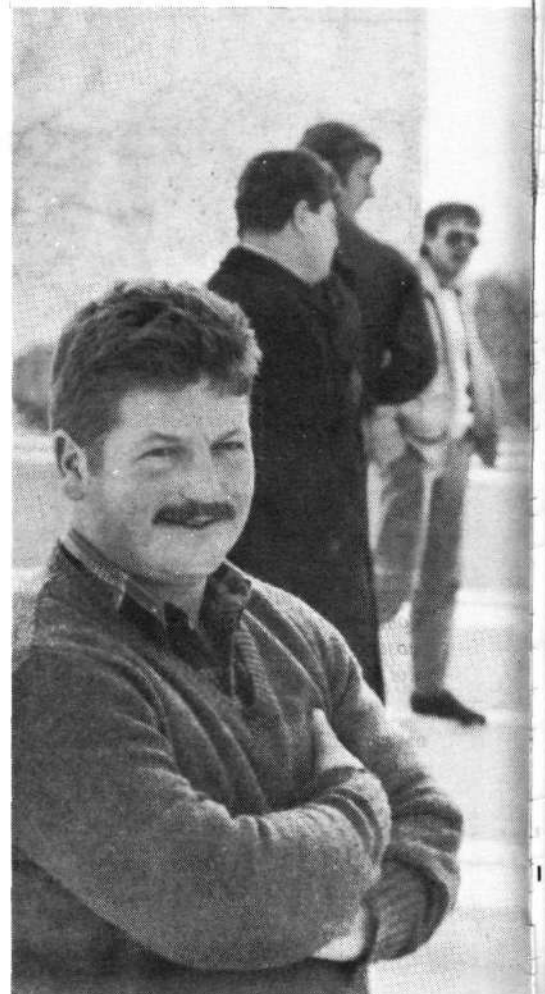
Stanko Resnik (Mrčna Sela)

je zaposlen pri Gozdnem gospodarstvu. Letos je v sezoni prvič imel na paši 30 plemenskih telic sosednega kmeta, ki proizvaja mleko. Kljub suši je imel 2.700 kilogramov prirasta. Tudi sam se je že ukvarjal s proizvodnjo mleka, vendar je moral odnehati zaradi težav, ki jih je vsako jutro moral prebroditi, če sta z ženo hotela kanto mleka spraviti do ceste. Redil je tudi ovce in pravi, da si je iz njih postavil hišo. Sedaj je tudi te prodal.

Ivan Derstvenšek (Zalog na Bohorju)

ima ženo v službi in za pešačenje do avtobusa v Gorenjem Leskovcu, ki jo odpelje v Liscino senovsko šivalnico, porabi uro in pol — v eno smer. Na poti v Zalog smo morali zaradi malo zapadlega snega na kolesa že nadeti snežne verige, sicer se ne bi prebili do njegove domačije. Pod domačijo je v gradnji hlev za 20—30 glav mlade živine in za 30 krav. Reja bo prosta, na spiranje...

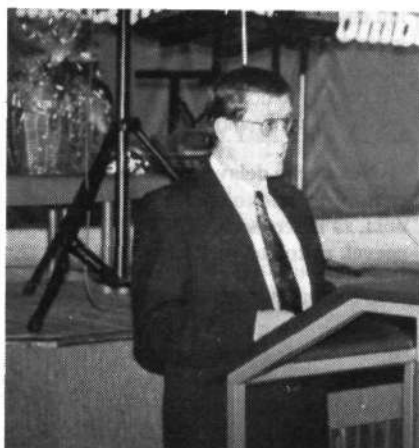
M-Agrokombinat v Krškem že 25 let:

Brez blokiranega žiro računa

Petindvajset let obstoja se je krškemu M-Agrokombinatu sicer izteklo že 26. maja letos, a uradno slovesnost so ob tem jubileju pripravili 7. decembra. V času, ko je delo zunaj opravljeno in ko imajo lahko tudi kmetjici nekaj časa zase. Osrednji govornik na proslavi v krškem Delavskem domu je bil direktor podjetja ing. Ivan Kozole, vendar smo trditve o neblokiranem žiro računu slišali od njega tudi na konferenci, ki so jo za kmetijske novinarje pripravili v vinski kleti pri leskovškem gradu. Gospod Kozole je v svojem slavnostnem nagovoru najprej na kratko popisal zgodovino kmetstva (od zemljiške odveze naprej), ki je na Krškem polju in okoliškem gričevnatem svetu očitno našlo dovolj trdno osnovo za razvoj. Skozi različne čase in oblike organiziranja se je krški Agrokombinat končno pred kratkim preoblikoval v družbo z omejeno odgovornostjo, ki ima 9 poslovnih enot — profitnih centrov. Od 35.000 vseh zemljišč, ki jih obsega občina Krško, jih je okrog 15.000 kmetijskih in le 4,5 % (1.000 ha) jih je v posesti tukajšnjega Agrokombinata. Vse ostalo je v zasebni lasti, čeprav je zasebnih kmetov malo. Povprečna kmetija meri 3 ha, povprečna parcela pa okrog 30 arov. Med 7.000 lastniki parcel so tudi člani Agrokombinatove TOK, saj računajo, da je na tem prostoru okrog 900 preusmerjenih kmetij. Pridelujejo živinsko in prašičje meso, mleko, vse vrste žita, vrtnin, jabolk, ribez in ostalo jagodičevje ter grozdje. Agrokombinat je s svojimi kooperanti največji proizvajalec kumaric za Eto in Belsad. Njihova ambicija je izgradnja namakalnega sistema, ki bi sicer prodnato in za sušo sila občutljivo Krško polje spremenil v vrt. Tukajšnja vina so znana in razširjena, meso in mleko pridelujemo predvsem za potrebe drugih območij republike...

Probleme v zasebnem kmetijstvu na območju Agrokombinata je Ivan Kozole opredelil takole: Nekdanje odseljevanje perspektivne kmečke mladeži na boljše, v industrijske centre, je osiromašilo in opustošilo hribovita področja, tako da danes tam skoraj nima kdo sprejeti nove tehnologije, starost kmetovalcev je v povprečju 55-60 let, posestva so majhna in razdrobljena, tržni pogoji nezanesljivi, slabi sta kreditno-monetarna in socialna politika... Kljub temu so premiki po vaseh bili občutni: zgrajena infrastruktura, nabavljena mehanizacija, povečana proizvodnja. Izboljšala se je tudi izobrazbena struktura zaposlenih v samem podjetju.

Seveda direktor Kozole ni šel niti mimo težav, ki danes pestijo to podjetje in so velike. Največji problem je, po njegovih besedah, v osnovnem programu v združenem sektorju, v živinoreji in velikem pomanjkanju likvidnega denarja. »Poleg splošnega vznemirjenja

ljudi živimo in poslujemo v totalnem pravnem in tržnem neredu. Pojavljajo se nova podjetja, delujejo v nelegalni konkurenci.

Predolgo delamo v nekakšni zakonski agoniji, ki ne kaže jasne perspektive tržnega in pravnega reda, to pa je za poslovnost sila nevarno. Vse bolj se kažejo tendence po rušenju ali po zakonski pretvorbi skupno ustvarjene lastnine. To ni v skladu s predvolilnimi programi in načeli poštenih igr. V kmetijstvu je sila nevarno stvari spreminjati z zamahom roke. Oba sektorja je treba postaviti v enake tržne pogoje in enako državno zavetje (pri tem mislim na regrese, premije, subvencije,

davčno politiko) in pod temi pogoji naj se trajno vrši pozitivna selekcija. Kmetijske zadruge ali podjetja ne morejo biti institucije za pobiranje davkov za nezasitno državo.« Po prepričanju ing. Kozoleta so eden pomembnih dejavnikov za razvoj in napredek dobri medsebojni odnosi, zaupanje in združena solidarnost, zato je izrazil upanje, da bodo znotraj panoge to dosegli v kratkem in da bosta prevladali strokovnost in treznost.

**Nekaterim delavcem, članom—koope-
rantom in upokojujencem M-Agrokombi-
nata, za katere so ocenili, da je njihov pri-
spevek nekoliko večji kot prispevek osta-**

lih, da so bili bolj zavzeti in so s tem prispevali k večjemu napredku ter uspešnosti podjetja, so na slovesnosti podelili plakete, najvišje možno priznanje, ki ga podeljuje kolektiv. Podelila sta jih predsednik delavskega sveta g. Matjaž Falkner in direktor Ivan Kozole. Prejeli so jih: dipl. ing. Darko Marjetič (vinska klet Leskovec), dipl.ing. Stane Tomazin (farma na Pristavi), Ivan Prah (vodja PE Klavnica), Jadranka Milat, (ekonomist, vodja FRS), Marija Gorenc (članica kooperantka), Franc Strgar (član kooperant) in Franc Juvanc (ing.kmet., upokojeni direktor M-Ak).

Priznanje občine za M-Agrokombinat ga je prevzel ing. Kozole.

Plaketa za Darka Marjetiča in kooperantko Marijo Gorenc.

Levo: voščilo župana Vojka Omerzuja.

Spodaj: Stane Nučič, prvi direktor kombinata.

*Vse foto: Miloš Kuko-
vičič*

Priznanja podjetja so letos prejeli: kolektiv delovišča Stara vas III, Anton Omerzel, Bojan Perić, Marta Plankar, Zdenka Urbanč, Pejo Vinkovič, Ivanka Zorko, Ana Dundovič, Liljana Glas, Vlado Železnik, Vlado Pavec, Jože Puntar, Rudi Cekuta, Franc Žitnik, Rudi Povhe, Lidija Resnik, Nikica Mažar, Mija Urbanč, Anton Rajgl, skupina 21 delavcev PE Vinogradništvo, Erna Kolar, Stanka Kuhar, Zinka Olovec, Alojz Plankar ter skupina delavcev reprodukcije in selekcije.

Pohvale so si letos prislužili: Iztok Levstik, Dobrila Perić, Ana Grozina, Roman Škrjanc, Franc Četrtič, Franc Jordan, Anton Ašič, Milan Zagorc, Marjana Varlec, Janko Račič, Karel Rožman, Vinko Božič, Jože Stopar, Darko Cvelbar, Tone Štefanič in Alojz Zagrajšek.

Dvajsetim delavcem so podelili denarne nagrade za deset let delovne dobe, desetim za dvajset in dvema za trideset.

Zbor krške podružnice Slovenske kmečke zveze:

Kmet mora poleg normalnih pogojev za življenje imeti tudi lastno organizacijo, kjer bo svoje delo vnovčil. To je prava kmečka zadruga, organizirana po evropskem vzorcu, kjer imajo kmetovalci odločilno besedo. Slovenski kmetje so se v zadruge združevali od nekdaj in iz drugih delov Evrope so se hodili na njihovem vzorcu učiti. Danes smo na tem, da moramo zadrugo ponovno postaviti!

Nekako tako je v nedeljo, 16. decembra 1990, povzel svoje prepričanje v uvodni besedi udeležencem zbora krške podružnice Slovenske kmečke zveze njen predsednik, ing. Anton Koršič. Po njegovem prepričanju je razlika med podjetjem in kmečko zadrugo v tem, da podjetje skrbi predvsem za lastni dobiček, zadruga pa ima tudi nalogo spodbujevalca razvoja. S tem se seveda ne sme odreči poslovanju z dobičkom in v skladu z ekonomskimi zakonitostmi. Po reorganizaciji v skladu z Zakonom o podjetjih so kmetje kooperanti, bivši člani TOK Kooperacija, postali s svojo TOK le poslovna enota znotraj M-Agrokombinata. Njegov novi statut pa predvideva za te kmete — proizvajalce hrane — le 5 % vseh glasov pri odločanju v skupščini podjetja. Zato so se kmetje, člani TOK, namenili postaviti iniciativni odbor, ki naj bi opravil pripravljalne aktivnosti in marca, ko bo predvidoma sprejet slovenski zakon o zadrugah, naj bi nova kmečka zadruga na Krškem polju zaživela.

Po besedah gospoda **Lea Freliha**, predsednika Zadrugne zveze Slovenije, je stališče te organizacije, da mora Zakon o zadrugah biti celovit, **razrešiti mora tako vprašanja reprivatizacije posesti kakor tudi oblikovanja zadrug**. Šele nato bi smeli, po Zakonu o lastninjenju, izpeljati tudi lastninjenje ostanka podjetij.

Mali proizvajalci so bolj in lažje prilagodljivi na tržišču, hkrati pa na njem ohranjajo ravnotežje s tem, ko prispevajo nanj 50 % blaga. Zato jim je treba nuditi možnost organizacije in zaščite v zadrugah, do teh pa bi država morala imeti pozitiven odnos. Pravilna politika bo pritegnila kmete, da bodo videli v uspehu zadruga svoj interes in ne bodo, tako kot doslej, balansirali med prednostmi zagrebškega in ljubljanskega tržišča. Med drugim je gospod Frelih ponudil udeležencem zbora v razmislek tudi rešitve iz sosedne Italije, kjer zadrugam del dobička (po ristornu), ki ga investirajo nazaj, v razvoj zadruga, ne obdavčijo. Pri tem niti ne gre samo za kmečke zadruga, ampak tudi za druge: obrtne, blagovne, hranilne, gozdarske... Poudaril je, da se je za kmetijce krške občine razprava o zadrugah z nedeljskim zborom šele začela in da imajo dovolj časa za premislek, za temeljite priprave na sprejem slovenskega zakona o zadrugah. Zadruga zveza Slovenije bo vsem zainteresiranim pomagala s pravno-formalnimi, vsebinskimi in ekonomskimi strokovnimi nasveti, kmečka banka pa je sposobna

spremljati načrte vseh, ki bodo ob reorganizaciji hranilno-kreditnih služb prenesli svoje žiro račune vanjo.

Svoj delež je pri razmišljanju dodal tudi gospod **Janez Žampa** s Ptuja, poslanec Slovenske kmečke zveze v republiški skupščini. Udeležence zbora in člane njihovih družin je sicer najprej v gorečem nagovoru pozval, naj se 23. decembra udeležijo plebiscita in naj glasujejo za neodvisno in samostojno državo Slovenijo, prejšnjemu režimu je očital vrsto zgodovinskih razvojnih napak v kmetijstvu, a iz tega je izluščil tudi ugotovitev: »Vsa živilska industrija se je razvijala iz surovin, ki jih je pridelal slovenski kmet. Ta je dobil ravno toliko plačila, da se je lahko preživel, ostalo — dobiček — pa je živilska industrija investirala vase.« Zato po njegovem prepričanju — razen vhodnega kapitala — vsaj 30-odstotni delež v vrednosti živilske industrije pripada kmečkim zadrugam in prav je, da ga dobijo v obliki delnic (tudi upokojevci), a le, če bo zagotovljena tudi možnost borzne prodaje teh papirjev!

Obtoženci dneva so bili **ing. Ivan Kozole**, direktor krškega M-Agrokombinata, in njegovi sodelavci. Pozirali so očitke za vrsto stvari, tudi takih, za katere oni osebno zanesljivo niso mogli biti krivi. »Zato, ker si doslej moral biti tihi, da slučajno ne bi bil prikrajšan pri vrstnem redu za kredit ali kje drugje.« Nihče se ni postavil s konkretno obtožbo, a svoj bes, razočaranje nad socialistično družbo in nad vsem, kar so kmetovalci morali požreti skozi petinštirideset let, so sedaj strnili v očitke, v revolt in nezaupanje. Temeljito nestrinjanje okrog vsega so strnili v očitke: kaj in kdo je dober gospodar, o delitvi premoženja ob ustanovitvi kmečke zadruga, iskanje krivca za nastali likvidnostni primanjkljaj (1,5 milijona DEM!), ki ga beleži sedanja poslovna enota TOK, in nestrinjanje s tem, da M-Agrokombinat ob reorganizaciji ni hotel teh manjkajočih sredstev razdeliti na vseh devet novih profitnih enot. TOK je namreč januarja 1988 posloval pozitivno, a očitno je svoje opravila investicija v skladišče za zaloge poljščin in oskrbni center v Žadovinku, januarja 1990 pa še inflacija. Nekako tako je povedal bivši vodja TOK, gospod **Franc Bogovič**.

Ing. Kozole je opozarjal na dejstvo, da je na območju občine Krško le 15.000 hektarjev obdelovalne zemlje in da niti ustanovitev kmečke zadruga tega dejstva ne bo spremenila. Končno je tudi sam, kot kmetijec, čutil, da

Ing. Toni Koršič

je bila ta dejavnost skozi vsa povojna leta pri nas zapostavljena, čeprav vsaka zahodna država najprej razvije kmetijstvo. Zatrjeval je, da so zahteve SKZ (18 točk, ki jih je na zboru ponovno prebral g. Branko Šoba), upoštevali v statutu novega podjetja, a kmetje so ostali pri ugotovitvi, da ni povsem tako. Ni pomagal ne poziv k strpnosti ne dopovedovanje, da bodo vendarle morali (in tudi bi lahko) še naprej sodelovati, da gre za prehodno obdobje reorganizacije kmetijstva, da je bil Agrokombinat grešni kozel, ki je moral pobirati visoke davščine za požrešno državo...

Vsekakor je obveljala ugotovitev, da se s statusom, kakršnega jim sedaj zagotavljajo dokumenti M-Agrokombinata (sedaj imajo 5 %, kasneje pa bodo imeli le še 2 % glasov), kmetje ne morejo počutiti varne in gospodarje svojega dela. Ne vidijo možnosti, da bi uspešno uveljavili in ščitili svoje interese, to pa bi bilo za njih lahko usodno. Razumejo, da je direktor M-Agrokombinata v težkem položaju, ko je podjetje prisiljeno v brezvladje čakanja na reorganizacijo, a hkrati zatrjujejo, da nekaj rezov mora spremeniti miselnost. Končno se bodo morali še vedno tudi srečevati — sodelovati. »Za premoženje, ki je na kmetijah, ni delal en sam posameznik ali družina,« so dejali. »Čeprav so bila posojila koristna, je bil za vse skupaj potreben trud celih rodov!« Nekateri so celo priznali, da ne gre trditi, da je bilo doslej čisto vse narobe, a po njihovem trdnem prepričanju brez odgovornosti pravega uspeha ni bilo in ga ne bo. Odgovornost pa zagotavlja le organizacija, v kateri bo kmetijec začutil, da je v njej doma, da zanjo rad dela in da v njej soodloča. To je po njihovem prepričanju kmečka zadruga, zato so izvršilni odbor svoje stranke pooblastili tudi za opravljanje pripravljalnih del za njeno ustanovitev.

Danes meni — jutri tebi!

Protestni zbor zaradi predragih stanarin, komunalnih storitev in računov za KDS

Protestni zbor stanovalcev, ki so ga »neznani organizatorji« sklicali zaradi previsokih stanarin in cen komunalnih storitev za sredo, 12. decembra 1990, pred skupščinsko stavbo v Krškem, je očitno razkril veliko stvari. Verjetno več, kot si je marsikdo mislil. Nekaj stališč o stanarinah in protestov in komentarjev objavljamo in jih bomo morda še morali objaviti v Našem glasu. Zato ne bomo ničesar ponavljali. Objavljamo besedila strank in fotografije ter sklepe, ki jih je sprejel izvršni svet skupščine občine Krško.

Ob vsem, kar je zapisano, pa dodajmo še drobec, pa čeprav bomo drugič zaradi tega dežurni krivci mi v uredništvu. Za novinarje se izgovor in krivda vedno najde. Prepričani smo, da stanarin ne bi bilo treba ravno sedaj, ko večina družbe tone v revščino, tako drastično povečevati, če smo že s prehodom na ekonomske stanarine čakali toliko let. Tisti, ki je ta ukrep sprejel, menda že ve, zakaj je to počel. Obračuna naj s svojo vestjo. Ravno tako pa naj obračunajo s svojo vestjo tudi tisti, ki smo jih tudi videli na protestnem zborovanju, pa niso sodili v kategorijo materialno izžetih. Jasno je namreč, da sita vrana lačni ne verjame, samo ni povsem jasno, kdo je tu sit in kdo lačen. Že dolgo je v naši družbi dejstvo, da potegnejo najkrajši konec tisti s srednjim standardom, ki ne pridejo v sistem

solidarnostne družbene pomoči, zato jim razni računi krepko spodjedajo standard. Sedaj smo prišli tako daleč, da so na tleh oboji: tisti z dna in tisti s sredine družbene lestvice. Revščina trka na vrata veliko domov, službe visijo v zraku, ljudem pohaja potrpljenje.

Moti pa to, da smo na protestnem zborovanju ob tistih, ki si res več ne morejo pomagati (in ki jih je ogromno), videli tudi take, ki bi si vendarle še ne smeli dovoliti tolikšne stopnje revolta. Sami bodo najbolje vedeli, zakaj, ljudje se v malem Krškem dovolj poznamo med seboj, da drug za drugega vendarle vemo, kdo kako živi, kdo ima koliko in kakšnega premoženja in take reči. Saj je prijetno rogoviliti iz stoglave množice (na ulici ali v sejni sobi) zoper kogarkoli. A kaj če bo

kdorkoli jutri na enak način kričal zoper tiste, ki imajo prevelika in prepecon solidarnostna stanovanja, predrage avte, vikende, vinograde, kmetije pri taščah ali karkoli že. V času, ko te mora biti sram, da kaj imaš, in ko v žepu večina nima za špricer, je ljudi kaj lahko spraviti na cesto. Zoper kogarkoli!

Zborovalci so namreč tudi raztrgali položnice za kabelsko televizijo, češ, saj je nismo hoteli, pa ste nam jo vsilili. Sedaj jo plačujte sami! Enak očitek prejšnjemu izvršnemu svetu smo slišali tudi pri nekaterih drugih naročnikih kabelske televizije. Prebivalci KS Leskovec in Dolenja vas pravijo: »Tistim v blokkih, ki pravijo, da kabla nočejo, ste jo napeljali in plačujete jo samo skozi stanarino. Za nas pa, ki smo svoj prispevek krvavo drago plačali in ki smo s svojim pristopom omogočili začetek gradnje kabelskega distribucijskega sistema, pa je zmanjkalo kabla.« Tiste, ki so za to krivi, bi najraje ne le zamenjali, pač pa poslali na zatožno klop!

Sporočilo Liberalno-demokratske stranke Krško javnosti

Kako je potekalo mesec dni dolgo »zapeljevanje« IS SO Krško? (Protestni zbor nezadovoljnih stanovalcev, V.P., Delo, 13. 12. 1990). Želeli bi dodatno osvetliti dogajanja v zvezi s 70-odstotnim dvigom stanarin v občini Krško:

— 9. novembra 1990 je IS SO Krško sprejel sklep o omenjenem povišanju stanarin.

— 22. novembra 1990 je izšel Ur.l. RS, št. 42/90, kjer je bil sklep tudi objavljen.

— 22. novembra 1990 je Občinski svet ZSSS Krško preko Skupščinskih delegatskih informacij obvestil javnost, da izračun strokovne službe o povišanju stanarin ni pravilen, in opozoril na možne socialne posledice sprejetja takega sklepa.

— 26. novembra 1990 smo na seji Izvršilnega odbora LDS Krško preverili ugotovitve sindikata in z dodatnimi utemeljitvami izoblikovali mnenje, ki smo ga

— 27. novembra 1990 na seji vseh zborov SO Krško razdelili delegatom. V njem dokazujemo, da s 70-odstotnim povečanjem stanarin konec leta dosežemo tako imenovane ekonomske stanarine, ki znašajo 3,4 % od revalorizirane vrednosti stanovanjskega fonda, in ne 1,43 %, kot je utemeljevala strokovna služba. Zaradi vsega nave-

denega smo skupaj s stranko Zelenih in SDSS zahtevali, da se obravnava te točke uvrsti na dnevni red zasedanja.

— 4. decembra 1990 so poslanci (delegati) pred nadaljevanjem prekinjene seje občinske skupščine dobili dodatno gradivo Komiteja za družbeno planiranje, razvoj gospodarstva in urejanje prostora, v katerem so utemeljili, da bo 70-odstotno povišanje stanarin ob izteku leta tudi dejansko pomenilo t. i. tržne stanarine, kar pa naj bi bil tudi cilj. Delegatom je bilo rečeno, da se lahko pogovorjajo, kaj s stanarinami v januarju in naprej, saj sprejeti sklep že velja in so bila ustrezna navodila že poslana v podjetja, kjer stanovalcem obračunavajo stanarino pri izplačilih OD. Po burni razpravi je skupščina sprejela sklep, naj IS še enkrat prouči vse pripombe in naj le-te upošteva pri nadaljnjem povišanju stanarin in naj o tem obvesti skupščino na naslednji seji.

— 12. decembra 1990 pa je neformalna skupina stanovalcev (volilcev) s svojim zborovanjem pred zgradbo SO Krško dosegla več kot kot (tudi od njih izvoljeni) delegati z argumenti v skupščini. Da ne bo pomote! Občinski odbor LDS Krško se zavzema za postopen prehod na tržne stanarine (to pomeni tudi povišanje stanarin, vendar v razumnejšem obsegu, kot je bilo predlagano), hkrati pa mora biti pripravljen celovit program aktivnosti, ki bo omogočil ta prehod.

Ali je ob tako burnem poteku aktivnosti in utemeljevanju zahtev še moč trditi, da je bil IS SO Krško »zapeljan«? Ali naj delegati — pobudniki podobnih zahtev prihodnjič, namesto v skupščinskih klopek, utemeljujemo svoje zahteve pred zgradbo skupščine občine?

IO LDS Krško in delegati LDS v DPZ SO Krško

REPUBLIKA SLOVENIJA
SKUPŠČINA OBČINE KRŠKO
IZVRŠNI SVET

Na podlagi 58. člena odloka o pristojnosti in sestavi zborov občinske skupščine (Uradni list SRS, št. 3/90) je izvršni svet Skupščine občine na zahtevo občanov — udeležencev protestnega zbora z dne 12. 12. 1990 sprejel naslednje

SKLEPE:

1. Izvršni svet preklicuje svoj sklep o povišanju stanarin s 1. 12. 1990, ki ga je sprejel na svoji seji dne 9. 11. 1990.
2. Izvršni svet preklicuje odredbo o spremembi odredbe o določitvi najvišjih cen, sprejete 20. 11. 1990, po kateri so se povišale osnovne komunalne storitve s 1. 12. 1990.
3. Izvršni svet razrešuje Cesar Petra funkcije pomočnika predsednika Občinskega komiteja za družbeno planiranje, razvoj gospodarstva in urejanje prostora z 12. 12. 1990.
4. Izvršni svet predlaga Skupščini občine spremembo organizacije DO KOSTAK v skladu z novo zakonodajo o sprejetju dne 19. in 20. 12. 1990.

Datum: 12. 12. 1990

**PRESEDNIK IS:
ČERNELIČ FRANČ**

*Socialistična stranka Slovenije
Krško*

Protestiramo

Ker socialisti težimo k popolni politični odgovornosti, ki mora vedno izžarevati voljo po upoštevanju človekovih pravic in osebnostnega dostojanstva, OSTRO PROTESTIRAMO PROTI:

— temu, da oblastni organi upoštevajo nelegitima in anonimna zborovanja; — temu, da se na takih zborovanjih udeležujejo naši uradno izvoljeni funkcionarji ali uradno imenovani ali priznani voditelji političnih strank; — temu, da izvoljeni funkcionarji popuščajo trenutnim zahtevam nelegitimnih množic; — eventualnim montažam »procesov« na cesti; — temu, da pristojni ne reagirajo ob neprijavljenih demonstracijah; — temu, da izvoljeni funkcionarji javno sprevrčajo lastno odgovornost v odgovornost svojih podrejenih.

Protest povezujemo z dogajanjem na nelegitimnem, neprijavljenem in anonimnem protestnem zboru ljudi pred stavbo skupščine občine Krško dne 12. 12. 1990 in prisotnostjo naših izvoljenih funkcionarjev in vodilnih strankarskih oseb na takem zboru.

Popolnoma nič nimamo proti zahtevi po znižanju stanarin, ker menimo, da v razvito socialno državo ne moremo akcijsko — brez dobrega razdelanega socialnega programa. V tem primeru gre namreč za uveljavljanje slovenske usmeritve za doseg ekonomskih stanarin. Ker takšne usmeritve ne podpiramo brez predhodno razčiščenih posledic ali izdelanega socialnega programa, trdimo, da se mora problem reševati, toda znotraj parlamenta — najprej občinskega in nato republiškega.

Ostro nasprotujemo temu, da izvršni svet SO Krško ni uveljavil pravne, legitimne in redoljubne poti, temveč se je udeležil tega zbora in celo sprevrgel svojo

odgovornost na podrejene tako, da ni upošteval dostojanstva posameznika.

Ob morebitnem ponavljanju nas takšno ukrepanje pelje v anarhizem in negotovost vseh, ki kakorkoli sodelujejo s tem izvršnim svetom, saj ne bodo imeli možnosti argumentirane strokovne obrazložitve svojega dela.

Glede na vse preverbe in osebno izjavo predsednika izvršnega sveta SO Krško, gospoda Franca Černeliča, naši stranki, sporočamo javnosti, da bo Peter Cesar še naprej ostal član predsedstva iniciativnega odbora stranke socialistov Slovenije za občino Krško, ker smo prepričani, da bo s svojim znanjem in delavnostjo še veliko prispeval za boljši jutri.

Učinkovitost političnega pluralizma je po našem videnju možna le ob upoštevanju pravne države in kulturnem spoštovanju vseh političnih strank med seboj in spoštovanju posameznikov v njih.

Krško, 17. 12. 1990

Socialistična stranka Slovenije — Krško

Socialdemokrati in družbena kriza

Socialdemokrati smo se organizirali v Demos kot vladno koalicijo zato, ker smo volilcem obljubljali v okviru vseh strank Demosa zelo podobne družbene spremembe in smo zato potrebovali vpliv na oblast. Naj jih ponovno omenimo:

1. Pvi cilj je bil, da bi zaživel pluralni demokratski politični sistem, ki je pogoj za razvoj družbe brez revolucij in drugih hudih socialnih pretresov. Ti vedno usodno prizadenejo določene skupine ljudi v vsaki družbi.

Ta del obljub smo načelno že dosegli. Tudi opozicija je načelno in v delovanju sprejela demokracijo kot bolj sprejemljiv način za reševanje družbenih konfliktov. Vendar tudi v opoziciji še delujejo ljudje, ki jim privilegiji v starem režimu pomenijo eksistenco, zato je razumljivo, da ti ljudje še vedno tešijo k vzpostavitvi zlatih starih časov, v katerih so uresničevali svoje oblastovanje.

Tega tudi nekateri delegati Demosovih strank včasih ne uvidijo in zato sprejemajo pomembne skupščinske odločitve neusklajeno, mimo obljub, ki smo jih Demosove stranke dale svojim volilcem.

Vse stranke v Demosu moramo stati druga drugi trdno ob strani in si prizadevati, da onemogočimo tiste težnje oblastnega lobija, ki preko raznih metod, denarnih in drugih medsebojnih povezav še vedno uveljavlja svoje interese. Ti so za družbo in politiko Socialdemokratske stranke ogrožajoči, kar čuti-jo tudi druge stranke v Demosu.

Ti vplivi se kažejo pri zavlačevanju sprejetja nove ustave, plebiscita in zakonov za zakonsko deblokado tržnega gospodarstva, pri sabotažah bank, ki dajejo kredite podjetjem pod roparskimi pogoji, pri raznih pojavih kraje družbene imovine kakor tudi rožljanja z orožjem in zahtev po reševanju družbenih konfliktov ali problemov s pendreki, solzilcem in tankovsko metodologijo.

Za temi metodami ne stojijo slovenski prenovitelji kot stranka ali kdo drug v opozicijskih strankah; to so lahko le posamezniki, zato opozicijske stranke niso naši sovražniki, pač pa le nasprotniki v političnem dialogu. Nasprotniki se od nas nekoliko razlikujejo v ciljih — socializem da ali ne, samoupravljanje da ali ne, tržno gospodarstvo da ali ne, dirigirano prelivanje sredstev da ali ne, še bolj pa po metodah, kako to doseči. Zato menim, da nam je opozicija kot nasprotnik koristna in nujna, saj nas sproti opozarja tudi na naše napake.

Socialdemokratska stranka, čeprav po članih maloštevilna, je v Demosu zanesljiv in trden partner, ki se drži dogovorjenega sodelovanja. Ta poštenost v odnosu do strank v Demosu je tudi garant, da bo naredila vse,

kar je možno narediti, tudi v odnosu do obljub, ki jih je dala svojim volilcem.

2. Druga pomembna obljuba Socialdemokratske stranke in strank v Demosu volilcem je bila prekiniti z realsocialističnim dirigiranim gospodarstvom in prevzeti tržni koncept. Čeprav ta koncept ni idealen za ljudi, lahko stranke v Demosu, in še posebej Socialdemokratska stranka, poskrbijo za večino socialnih posledic takega tržnega pristopa v gospodarstvu, ki je dolgoročno vseeno bolj varen — in to tako, da se prilagodijo šole, pokojninsko varstvo, politika zaposlovanja in socialna politika...

3. Tretja obljubljená sprememba je omogočiti pogoje za tržni nastop našega gospodarstva. Konkurenčnost proizvodnje na trgu od nas zahteva tudi neposredne politične spremembe:

— samostojno in pravno državo, ki ne bo omogočala nekontroliranega odtoka našega bogastva — presežne vrednosti iz Slovenije preko davkov, na višino katerih nimamo vpliva, tiskanja denarja in tečajne politike dinarja do drugih valut;

— poceni in učinkovito državno in občinsko upravo, gospodarsko vzpodbudno davčno in carinsko politiko, ki je danes le sredstvo za polnjenje nenasitne države;

— stroškovno sprejemljivo in učinkovito policijo, da bo obvladovala pojave, ki so nesprejemljivi v pravni državi;

— bančni sistem, ki bo stimuliral gospodarstvo po tržnih načelih, ne pa ga ropal in tako ogrožal veliko skupino zaposlenih ljudi.

V zdravem tržnem gospodarstvu s korektivno socialno politiko, ki je cilj prizadevanj SDSS, delujemo v smeri delovanja trga, kjer bodo vlagatelji videli interes v vlaganju v gospodarstvo, delavci imeli interes po proizvodnji in managerji videli interes po poslovanju in ustvarjalnem managerskem delovanju.

V tem delovanju managerjev vidimo socialdemokrati možnost konstruktivnega reševanja konfliktov med interesi delavcev in interesi vlagateljev. Ti konflikti, ki so nujni in koristni, se po videnju socialdemokratov ne dajo reševati v korist ene ali druge strani, pač pa tako, da ob razumnem produciranju pridobijo tako delavci kot vlagatelji. Socialdemokrati ne vidimo problema v obstoju tega konflikta, pač pa je problematičen vsak način reševanja, ki ni konstruktiven.

V tem smislu vidim bodoče člane Socialdemokratske stranke med vlagatelji, delavci, v vseh slojih, ki jim delo pomeni pogoj za blaginjo, predvsem pa med številnimi vodilnimi, tako direktorji kot tudi ostalimi v vodstveni strukturi podjetja.

M. Rostohar,
predsednik sociademokratov občine Krško

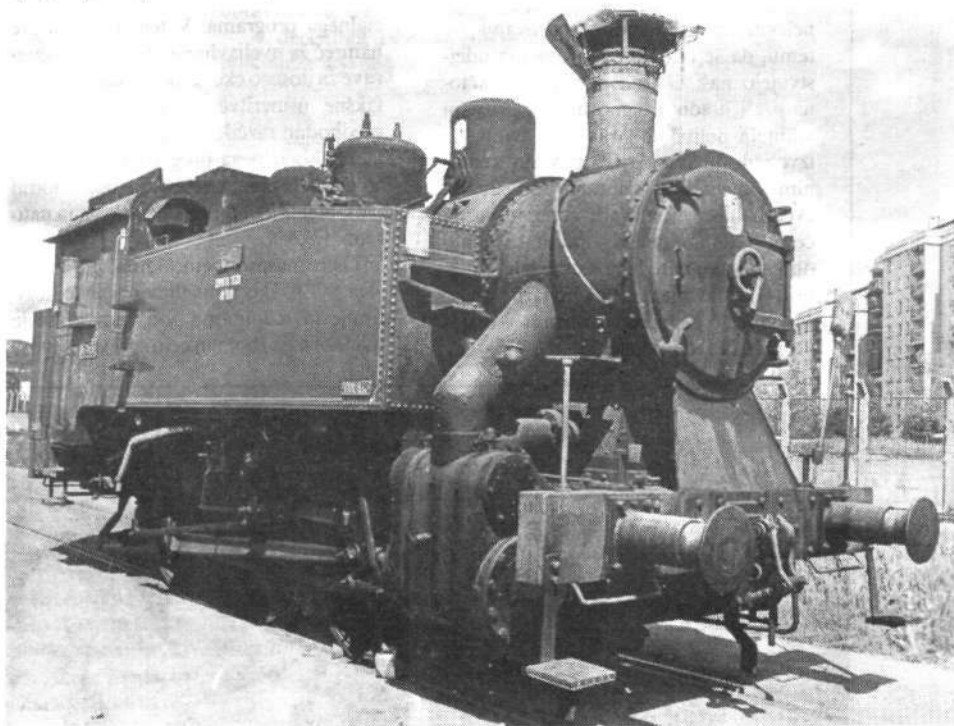

Foto: Črt Čargo

Vzgoja in izobraževanje

Nova zakonodaja bo prinesla veliko sprememb

Delavci v vzgoji in izobraževanju že tradicionalno izberejo enega izmed petkov v novembru za svoj dan. V organizaciji sindikata delavcev v vzgoji, izobraževanju in znanosti ter s pomočjo sponzorjev se zberejo v Delavskem domu v Krškem na družabnem srečanju s kulturnim programom. Letos so kulturni program izvedli člani Literarnega kluba B. Zupančiča iz Krškega. Vsako leto izkoristijo ta dan, da se na primeren način zahvalijo jubilarantom z 20 in 30 leti dela, se poslovijo od tistih, ki odhajajo v pokoj ter pozdravijo nove kolege.

Letošnji dan so izkoristili tudi za to, da sta jih dr. Peter Vencelj (republiški sekretar za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo) in dr. Srečo Zakrajšek (direktor Zavoda za šolstvo RS) seznanila z novostmi, ki se pripravljajo na tem področju. Posebna poudarka sta bila dana predstavitvi Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja ter Zakonu o zavodih.

Oba zakona bosta temeljito spremenila položaj šol in pedagoških delavcev, vlogo ravnateljev, sistem financiranja in razdelitev pristojnosti med republiko in drugimi ravnimi oblasti.

Zakon o organiziranju vzgoje in izobraževanja podrobno opredeljuje javno službo in javni izobraževalni zavod. V javno službo sodi izvajanje vzgojno-izobraževalnih in študijskih programov, na podlagi katerih se pridobi javno veljavna izobrazba, poleg tega pa še izvajanje programa osnovne in glasbene šole, programov za usposabljanje otrok in mladostnikov z motnjami v razvoju, programov predšolske vzgoje in okvirnih programov v domovih za učence. Za javno službo veljata tudi raziskovalno in umetniško delo v visokem šolstvu. Javni izobraževalni zavod pa izvaja javno službo. Ustanovi ga

občina ali mesto ali republika. Splošni zakon omogoča, da zavod lahko ustanovi domača in tuja, fizična in pravna oseba, če z zakonom ni drugače določeno. V Zakonu o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja pa so podrobnejša določila in pogoji, pod katerimi lahko tudi drugi izobraževalni zavodi (nejavni) opravljajo javno službo na vseh ravneh vzgoje in izobraževanja. Ti opravljajo javno službo na podlagi javnega pooblastila in uradnega dovoljenja. Možnost opravljanja javne službe za podiplomske študijske programe bodo imeli tudi raziskovalni zavodi.

Javni zavod bo vodil ravnatelj, ki bo odgovoren za zakonitost in strokovnost dela javnega zavoda. Postal bo prvi inšpektor in hkrati varuh pravic učencev, staršev in učiteljev. Osrednji poudarek bo dan strokovnemu (to je pedagoškemu) vodenju šole in učiteljskega zbora. Ravnatelj bo sam izbral kandidate po javnem razpisu za sistemizirano delovno mesto, oblikoval bo predlog letnega delovnega načrta ter celoten pedagoški režim na šoli. V skladu s povečanimi pristojnostmi pa bo večja tudi ravnateljeva odgovornost. Preden bo sprejel odločitev, ki zadeva organizacijo vzgojno-izobraževalnega dela, nadstandardne in druge programe, si bo moral pridobiti tudi mnenje staršev. Sicer pa zakon dopušča možnost, da bo ravnatelj razrešen že pred iztekom mandata. To bo lahko storil organ, ki bo pristojen za dajanje soglasja za imenovanje in razrešitev (za OŠ je to IS SO).

Šola bo imela tudi svet, ki bo kolegijski organ upravljanja. Sestavljali ga bodo zastopniki ustanovitelja, staršev in pedagoških ter strokovnih delavcev. V srednjih šolah in domovih za učence bodo člani sveta tudi predstavniki dijakov. Pristojnosti sveta bodo bistveno manjše in bodo omejene le na spre-

jemanje statuta, delovnega načrta in odločanje o pritožbah.

Zakon o financiranju vpeljuje t.i. nacionalni program, ki ga na predlog IS sprejme skupščina RS. Ta dokument bo natančno določil, v kolikšnem obsegu se bodo financirali posamezni elementi, ki so opredeljeni v 36. in 37. členu zakona. Novost je nedvomno tudi to, da bo republika izi proračuna izplačevala osebne dohodke za vse delavce v vzgoji in izobraževanju ter denar za materialne stroške v srednjem in visokem šolstvu, amortizacijo in investicijsko vzdrževanje ne-

premičnin in opreme ter investicije v premo in prostor za javne zavode, katerih ustanovitelj bo. Za osnovne šole bo zagotavljala republika (poleg plač) denar za materialne stroške za izpeljavo pouka ter druge stroške za izpeljavo zagotovljenega programa. Na osnovi vzajemnosti pa tudi denar za sofinanciranje izgrajenih novih šol. Vsa ostala sredstva za vrtnice, osnovne in glasbene šole pa bo zagotavljala ustanoviteljica — občina.

Zakon o zavodih ponovno vpeljuje pojem javnih služb, ki je veljal do leta 1965. Ta pojem bo nadomestil in hkrati ustrezno zožil pojem dejavnosti ali zadev posebnega druž-

Zgoraj, desno: dr. Peter Vencelj na proslavi na razlaga novi zakon, kasneje pa je zasluznim podelil tudi priznanja. Levo: dr. Srečo Zakrajšek in ing. Franc Černelič. (Foto: Janko Sotošek)

benega pomena. Zakon o zavodih samo na splošno opredeljuje pojem javnih služb, ki jih bodo regulirane s posebnimi zakoni. Ti bodo tudi urejali posamezna področja družbenih in drugih dejavnosti. Zakon predvideva, da delovne organizacije na področju družbenih dejavnosti od dneva uveljavitve tega zakona nadaljujejo delo kot zavodi pod pogoji, pod katerimi so vpisani v sodni register, temeljne organizacije v njihovi sestavi pa postanejo njihove organizacijske enote. Z odločitvijo ustanovitelja se lahko temeljna organizacija preoblikuje tudi v samostojen zavod. Seveda je za to potrebno sprejeti ustrezen ustanovitveni akt. Upravljanje javnih zavodov in so upravljanje v njih bodo urejali posebni zakoni za posamezna področja družbenih dejavnosti.

Osnutek Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja bo skupščina obravnavala ta mesec, osnutek zakona o zavodih pa je skupščina že sprejela ter je v pripravi že predlog omenjenega zakona.

T. Petrovič

Obiskali smo Radio Brežice in knjižnico

Odločili smo se, da bomo obiskali Radio Brežice. Sprejel nas je tovariš direktor. Videli smo uredništvo, prostor, kjer sprejemajo čestitke, novinarsko sobo in studio. Prijazna napovedovalka nam je razložila vse o prostorih. Direktor nam je predlagal, da bi se razdelili v dve skupini. Prva skupina je odšla v knjižnico, ki je blizu prostorov radia, druga pa v studio. V knjižnici smo videli 45 tisoč knjig. Lahko smo si jih ogledali in še kaj prebrali. Knjižničarka nam je povedala, da rdeče oznake na knjigah pomenijo knjige za najmlajše, tiste z modrimi pa so za starejše. Gledali smo risanke. Kmalu pa smo se morali zamenjati. V studiu smo videli tudi aparaturu, s katero lahko določimo višino zvoka. To nam je bilo zelo zanimivo. Tudi posneli so nas.

Gospa Natalija je sedla pred mikrofonom in nas spraševala. Bilo nas je zelo sram. Prebrali smo dva spisa, Aljoša pa je zaigral na harmoniko. Ko smo končali snemanje, smo se odpravili domov. Spoznali smo, da novinarstvo ni mačji kašelj.

Helena Kozole, 3.r.
OŠ Koprivnica

zora, ker mu je ukinjena strokovna in finančna neodvisnost. Take reorganizacije se pojavljajo v tistih občinah, kjer so bile inšpekcije organizirane kot samostojni upravni organ (npr. Velenje, Šmarje pri Jelšah, Grosuplje).

Taki praktiki nasprotujemo, ker je v nasprotju z izhodišči za reorganizacijo državne uprave. Zato dajemo pobudo, da RSPU intervenira in prepreči take spremembe, vzpostavi prejšnje stanje in omogoči normalno delovanje inšpekcijskega nadzora kot nujen ukrep glede na predvideno dokončno organizacijo.

2. Ker so bili v razpravi jasno prikazani problemi financiranja v večini občin, opozarjamo na striktno izpolnjevanje navodila RSPU predsednikom IS in SOB v okrožnici 021 — 58/90 z dne 26. 10. 1990.

3. Sprejemamo informacijo o pripravah sistemskih zakonov in valorizacijah kazni. Predlagamo, da se pri tem upoštevajo principi in izkušnje, ki so pogoj za učinkovit inšpekcijski nadzor v državah zahodne Evrope.

4. Predlagamo, da se gradivo s posvetovanja predsednikov izvršnih svetov o racionalizaciji v državni upravi in inšpekcijskih službah iz leta 1989 dopolni tako:

— da se upoštevajo vse spremembe v družbenem in organizacijskem segmentu,
— da se predvidi, kot nujnost, medresorska povezava v smislu koordinacije republiških inšpektoratov, če bodo v novi organizaciji ti nosilci inšpekcijskega nadzora.

5. Predlagamo, da se v aktivnosti za novo organizacijo inšpekcijskih služb vključijo poleg dosedanjih dejavnikov tudi izkušnje prvostopenjskega inšpekcijskega nadzora. Poleg predlaganega vključevanja v fazi skupščinskih razprav smatramo kot učinkovitejše sodelovanje v fazi predhodnih postopkov, to je v fazi priprave dokumentov v strokovnih službah.

6. Predlagamo intenziviranje strokovnega izpopolnjevanja in iskanja novih oblik, ki so že bile predlagane (seminarski način).

7. Vpeljati je treba periodična srečanja načelnikov inšpekcijskih služb iz Republike Slovenije. Predlagamo, naj bo naslednje srečanje čez tri mesece.

Sklepe zapisali: T. Prevc, Z. Renko, A. Tiran, M. Mikeln

Kako narediti inšpektorje učinkovite

V Krškem so se 12. decembra zbrali na posvet načelniki inšpekcijskih služb iz vse Slovenije. Pogovarjali so se o preobrazbi državne uprave in o težavah, s katerimi se pri svojem delu srečujejo. O preobrazbi državne uprave v luči ustavnih sprememb, ki bo nujno vplivala tudi na status teh služb, je udeležencem posveta govorila gospa Jelka Pečar z Republiškega sekretariata za pravosodje. Dosedanje organizacijsko navezovanje inšpekcijskih služb na občine je seveda zmanjševalo učinkovitost nadzora, zato si že dve leti prizadevajo, da bi se organizacijsko povezali z republiško ravni. Najprej je ta prehod zavrila preobrazba samoupravnih interesnih skupnosti, sedaj pa še pričakovanje nove republiške ustave, ki bo občinam odmerila nekoliko drugačno podobo in pristojnosti. Pri tem je gospa Pečarjeva navedla niz zanimivih podrobnosti o tem, kako imajo komunalno samoupravo in oblast organizirano v drugih deželah (Anglija, Francija, Amerika...). Osnutek naše nove ustave namerič opušta komunalni sistem in se obrača k lokalni samoupravi. Funkcija nove občine naj bi bila med dosedanjo in med vlogo, ki jo je doslej opravljala krajevna skupnost. Za to obliko pa so sedanje občine prevelike. Le velika mesta naj bi imela status ene občine.

Proces preoblikovanja bo trajal 2-4 leta, treba pa bo razrešiti tudi problem delitve pristojnosti med republiko in občino. Republika mora zagotavljati opravljanje vseh funkcij, možno pa je določena pooblastila prenesti na lokalno raven. Državna uprava naj ne bi imela pristojnosti nad lokalnim delovanjem — zaradi raznolikosti. Bedela bo le nad zakonitostjo dela, za to in za opravljanje

svojih nalog pa bo potrebovala mrežo. To pomeni razdelitev na administrativne enote ali pa na regije po dosedanjih merilih. Administrativna enota in regija sta lahko ali pa tudi nista identični, saj se bodo morda lokalne skupnosti na področju različnih interesov povezovala z različnimi enotami — partnerji... Seveda je pri tem še vrsta pravnih, praktičnih in čisto življenjskih zank, ki jih bo težko vkalupiti v zakonu in jih bo treba razrešiti v praksi.

So pa inšpektorji na svojem posvetu celotno razpravo seveda namenili reševanju lastnega statusa in organiziranosti. Rezultat te razprave je bil sprejem naslednjih »Sklepov s posveta načelnikov inšpekcijskih služb v Krškem«:

Sklepi s posveta načelnikov inšpekcijskih služb v Krškem, 12. decembra 1990

1. V trenutni politični situaciji, ko so vse aktivnosti usmerjene v reševanje nacionalnih, političnih in gospodarskih problemov, se v procesu preobrazbe državne uprave v Republiki Sloveniji pozablja na koordinacijo organizacijskih sprememb v občinah. Pojavljajo se primeri reorganizacij, v katerih se inšpekcijski nadzor vključuje v občinske resorje. S tem se ukinja osnovna funkcija nad-

Remont papirnega stroja se približuje koncu

Kljub vsem težavam, ki pestijo vse dele naše družbe, poteka obnova prvega papirnega stroja v podjetju Videm še kar nemoteno. Pri dipl.ing. Darku Kolšku smo izvedeli, da je do konca preteklega tedna na gradbišču prispelo že 90 % opreme. Tudi v prihodnje pričakujejo, da jo bodo dobivali po programu, in za dokončanje del ne bi smelo biti ovir.

Doslej so potek montaže po načrtu zavirali ravno zaostanki v dobavah in zamude del pri podizvajalcih. Tako se je že nabralo za

dipl.ing. Darko Kolšek

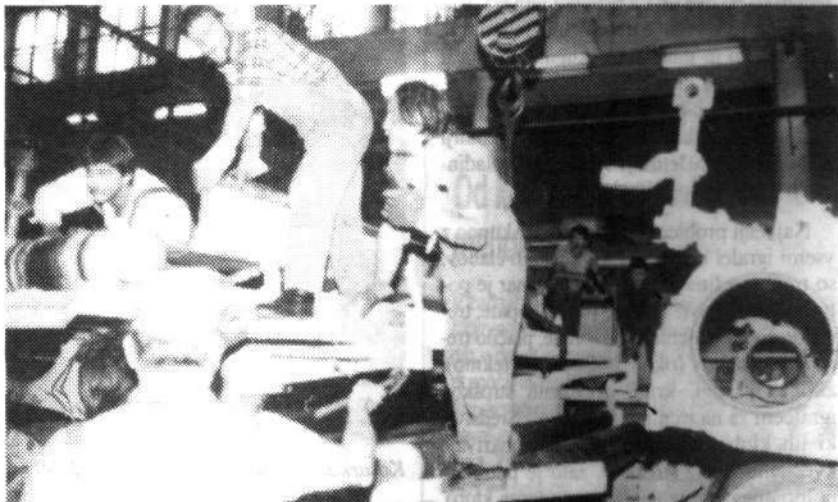
2—3 tedne zamude. V Vidmovi ekipi so vseeno optimisti in računajo, da jim bo zaostanek do konca montaže uspelo zmanjšati.

Tudi glavno oviro, pomanjkanje denarja, nastalo zaradi likvidnostnih težav v Sloveniji in Vidmu, so uspešno rešili s pomočjo banke. Dinarski del financiranja investicije, ki ga zagotavlja konzorcij bank, namreč ni dotekal po predvideni dinamiki, a sedaj so tudi to prebrodili.

Čez novoletne praznike bodo dela pri montaži sicer za štiri dni ustavili, a to so predvideli že v načrtih, in potem bo tempo še hitrejši. Hkrati z montažo potekajo še marketinške aktivnosti (tudi v skladu s planom) za promocijo novih izdelkov.

Na gradbišču se povečuje število tujih nadzornih monterjev, saj je montaža v odločilni fazi. Pri vsem skupaj imajo pomemben delež Vidmove lastne delavnice in delavci poslovne enote Papir, ki so prevzeli cca 20 % vrednosti del pri montaži. Na gradbišču je cca 100 domačih delavcev, ki so prevzeli predvsem težji del naloge: remont sušilne skupine in montažo valjev. Trenutno zaključujejo dela pri sušilnih valjih in pričeli bodo dela na mokri skupini papirnega stroja. Ostala dela izvajajo (po pogodbi) Hidromontaža, IMP, Termika in Pionir, ki je v zaključni fazi. Po oceni ing. Kolška bo glavni del montaže januarja 1991 končan.

Na naše vprašanje o tem, koliko je resnice v govoricah, da namerava vodstvo podjetja Videm poslati domov (na čakanje dela) vse svoje delavce in potem poklicati samo tiste, ki bodo potrebni, je zatrdil, da je zanj to popolno presenečenje. Gospod Kolšek pravi, da zaenkrat stanje v proizvodnji ni tako, da bi terjalo tak ukrep. Ne izključuje možnosti, da v kakem obdobju do tega ne bi prišlo, saj so finančne in tržne razmere izredno negotove, kljub vsemu pa zaenkrat še uspevajo vzdrževati proizvodnjo in motenj ne pričakujejo niti januarja.

Videm se že prilagaja razmeram na svobodnem trgu

Zadnje mesece se papirnica Videm iz Krškega nahaja v težavnem finančnem stanju. Ilustrirajo ga naslednji podatki: dinar je precejšen; cene outputa so srednjeevropske, medtem ko cene inputa upoštevajo jugoslovansko inflacijo; plačilni roki so se v enem letu podaljšali s 30 na 90 dni.

Zaradi navedenih razlogov je bil žiro račun podjetja v zadnjem mesecu pogosto blokiran. Finančna slika Vidma kaže, da so ob-

V Vidmu so se odločili, da bodo v obdobju hitrih in odločilnih sprememb medije redno obveščali o dogajanju v podjetju. V tej številki objavljamo njihovo prvo redno sporočilo za tisk.

veznosti in terjatve izenačene, kratkoročni krediti pa predstavljajo 15% letnega prometa. Glede na to, da je vrednost podjetja vsaj dvakrat večja od zadolžitve, Vidmu sicer ne grozi stečaj, pač pa kot odgovor pospešeno izvaja ukrepe, ki ga bodo potegnili iz težkega položaja.

Videm se je tako prejšnji teden preoblikoval v družbo z omejeno odgovornostjo. Ta predstavlja prvi korak k razvejeni korporaciji v obliki delniške družbe, ki jo bodo sestavljale številne samostojne enote. 1. januarja

Trenutno tudi obratujejo vsi oddelki razen PS1, le čez praznike ob dnevu republike so proizvodnjo ustavili. Prenehali so proizvajati celulozo, ker bukovega lesa ni bilo, iz smrekovega je pa niso hoteli delati. Smrekovino so namreč imeli na zalogi, a za celulozo iz nje domačih naročil ni bilo, za izvoz se je pa trenutno ni izplačalo proizvajati. Prekinitev proizvodnje je bila načrtovana, zato s tem posebnih problemov ni bilo. Je pa to seveda procesna proizvodnja in vsak ponovni zagon vsaj nekoliko poveča stroške poslovanja.

1990 bo Videm ustanovil prvo d.o.o.: TES — Tovarno embalaže Brestanica, kateri s statusnimi spremembami že sledijo druge enote nastajajoče korporacije Videm.

Druga Vidmova poteza, ki je tik pred zaključkom, je rekonstrukcija papirnega stroja. Po novem bo imel Videm enega najmodernejših papirnih strojev v Evropi, s katerim bo izvoz povečal s 35% vrednosti celotne prodaje na 45%.

Vse kaže, da so bili proizvodi iz Vidma, ki vse bolj podlegajo strogim evropskim normam, in njegova izvozna prednost pred večino slovenskih podjetij (v izvozu Videm posluje z mnogo manjšo izgubo kot ostali) razlog za še eno pomembno potezo: če bodo splošne družbene razmere normalne, nameravajo v Vidmu v prvem četrtletju realizirati pogodbo o 25-odstotni dokapitalizaciji. Tuji vlagatelj bo vsekakor nadomestil tudi domače pomanjkanje denarja za obratni kapital.

Strateški načrt, ki Videm označuje kot podjetje, usmerjeno v prihodnost, govori tudi o povečani potrošnji različnih vrst papirja v prihodnosti. Zato ni čudno, da kot odgovor težki trenutki situaciji v Vidmu nudijo pospešeno izobraževanje lastnih kadrov, diferenciacijo proizvodnje in ustrezno »mehko varianto« reševanja tehnoloških viškov.

Košarkarski klub Podbočje

Košarkarski klub v Podbočju je junija letos praznoval že 15. obletnico uspešnega delovanja. Lansko športno sezono so, po besedah njihovega predsednika, Marjana Dornika, ocenili za manj uspešno, zato so izbrali novo vodstvo, pridobili nove igralce, trenerja... Priprave na tekme v 2. slovenski ligi — center so terjale veliko treningov (trikrat tedensko po dve uri), a rezultati resnega dela so že vidni. Seveda je treba delati dodatno še s pionirsko in mladinsko skupino, saj sta ti dve pogoj, da klub lahko nastopa v 2. ligi. Mladinska in pionirska liga tekmujeta v poletnih in jesenskih mesecih. Njihovi pionirji so bili ob koncu letošnje sezone prvi, mladinci pa drugi v svoji skupini.

Največji problem kluba, ki šteje skupno z vsemi igralci najmanj 120 zagnanih članov, so trenutno finančna sredstva. Denar je potreben za nabavo opreme (dresi, copate, trenirke, žoge), najemnino dvorane, plačilo trenerja, sodnikov (okoli 2.000 din na tekmo), akontacije ligi, kritje prevoznih stroškov igralcem za na treninge in tekme... Sredstva, ki jih klub prejema od ZTKO, pokrivajo kvečjemu 30 % stroškov, zato je potrebno polno angažiranje izvršilnega odbora kluba, da nabere potrebni denar. Pri podjetjih je danes za tako nabiranje seveda manj posluha, zato pa ga je več pri zasebnikih. Čeprav so na plakatu za vsako tekmo naštetih tudi sponzorji, omenimo vsaj najbolj privržene zasebnike, ki kluba nikoli ne pustijo na cedilu: seveda gre v prvi vrsti za gostilne, kot so Kerinova »Zlata gos« v Podbočju, »Kerin« v Gadovi peči, »Majolika« v Prekopi, »Žolnir«, »Kmečki hram« in Vodopivčeva okrepevalnica v Kostanjevici, »Les« na Čatežu, »Vahčič« v Cerkljah ob Krki, priskočijo pa na pomoč tudi v Kovinski galanteriji Marjana Vinterja, Mizarstvu Vrhovšek in Kleparstvu Turk na Brodu.

Nikakor pa pri vsem tem ne kaže prezreti velike privrženosti samih članov kluba, ki z obilico prostovoljnega dela omogočajo športnikom dolgoletno uspešno delovanje. Sicer

Košarkarska tekma v soboto, 15. 12. 90

pa je to očitno v Podbočju tradicija, saj je košarkarski klub le del tamkajšnjega športnega društva, ki ima štiri nogometne ekipe (tekmujejo v občinski rekreacijski ligi), uspešne strelce, šahiste, igralce namiznega tenisa in smučarje. Skratka, okrog 200 rekreativcev, h katerim seveda sodijo še gledalci, navijači, aktivisti...

Pohvalijo se lahko s tem, da na vsaki tekmi zberejo okrog 200 gledalcev in da vsako tekmo popestrijo z nastopi skupine mažoretk iz Kostanjevice, ki nastopajo pred srečanjem in po njem pa še med odmori. Njihovo uspešnost lahko vsak, ki mu košarka kaj po-

meni, presodi sam po naslednji preglednici rezultatov, objavljeni v Biltenu Košarkarske zveze Slovenije, 5. 12. 90:

II. moška SKL — center:

1. Podbočje	8 7 1	698:533	15
2. Smelt Olimp. — ml.	8 6 2	833:639	14
3. Zlatorog	8 6 2	641:578	14
4. F. Borovnica	7 4 3	633:570	11
5. Unitehna Trebnje	8 3 5	636:703	11
6. Novoles	7 3 4	626:738	10
7. Zagorje	8 2 6	615:772	10
8. Litija	8 0 8	479:622	8

Foto: Slavko Sintič

Na Zdolah se je premaknilo

V bližajočem se 1991. letu bo minilo pet let, odkar je bil izglasovan referendum za samoprispevek na Zdolah in še v eni krajevni skupnosti občine Krško.

Zaradi visoke inflacije in nespretnosti pri obračanju tega denarja krajanje od samoprispevka ne bodo imeli veliko. Zato so bili nezadovoljni in so zahtevali zbor krajanov. Zbor je bil sklican 6. novembra. Na njem so krajanje le izvedeli, da je sedaj začel delovati vsaj odbor za izgradnjo mrliške vežice. Povedali so, da potrebna dokumentacija je in da bodo v kratkem pričeli z izkopom in nabavo gradbenega materiala, ki je potreben za prvo

fazo gradnje. To so do sedaj že res opravili.

Ker denarja od samoprispevka ne bo dovolj, bodo morali krajanje prispevati od vsake hišne številke po 10 ur dela ali pa po 500 din.

Na zboru je bilo sklenjeno tudi, da morajo tisti, ki ne živijo v KS Zdole in torej ne prispevajo denarja s samoprispevkom, imajo pa grobove na zdolskem pokopališču, prispevati po 2.000 din ali pa pomagati pri delu — gradnji mrliške vežice.

Če so si na Zdolah kdaj zastavili kakšno nalogo, so jo tudi izpeljali, le dober organizator je potreben. Tudi to pot se zdi, da bo tako.

M. Živič

NAŠ GLAS

SKUPNE DELEGATSKE INFORMACIJE

Sklic zasedanja zborov SO Krško

Skupno zasedanje zborov občinske skupščine bo v četrtek, 27. decembra, in se bo začelo ob 15. uri. Za obravnavo predsedstvo predlaga:

- pregled odgovorov na delegatska vprašanja in pobude;
- predlog Odloka o spremembi Odloka o proračunu občine Krško za leto 1990;
- predlog Odloka o začasnem financiranju splošnih in skupnih družbenih potreb občine Krško v I. tromesečju 1991;
- predlog Odloka o določitvi uradnih prostorov za sklepanje zakonskih zvez v občini Krško;
- predlog Odloka o sekretariatu SO Krško;
- predlog Odloka o organizaciji in delovnih področjih upravnih organov občine Krško;
- informacijo o ponudbi za oceno poslovanja Sklada stavbnih zemljišč občine Krško, ki jo je posredoval Institut za komunalno gospodarstvo pri FAGG Ljubljana;
- predloge za izvolitve in imenovanja: delegatov za sveta OŠ Krško in Koprivnica in delavski svet Splošne bolnišnice Novo mesto, člana sveta posavskih občin in sodnikov porotnikov
- predloge, pobude in vprašanja delegatov.

Racionalizacija uprave po spremembi organiziranosti

Osnutek Odloka o organizaciji in delovnih področjih upravnih organov SO Krško, ki naj bi bil podlaga za izvedbo reorganizacije in racionalizacije v občinski upravi, so delegati skupščine 27. novembra sprejeli kljub zares številnim kritikam in mnenju, da bi bilo mogoče racionalizacijo opraviti že po sedaj veljavni zakonodaji. V izvršnem svetu so pripombe upoštevali tako, da so v predlogu odloka za drugo fazo razprave združili nekatere resorje in s tem zmanjšali število upravnih organov. O racionalizaciji pa IS meni, da je zaradi določil še veljavnega občinskega odloka ni mogoče izvesti tudi za tiste delavce, ki so prišli v sestavo upravnih organov iz bivših SIS.

Sekretariat Skupščine občine Krško

Odlok o sekretariatu skupščine občine Krško je tokrat pred delegati krške občinske skupščine

v fazi predloga. Gradivo smo v Našem glasu že predstavili, zato tokrat povejmo, da sta vanj vneseni samo spremembi, ki so ju zahtevali delegati. V prvem členu (Splošne določbe) je mandat sekretarja sekretariata občinske skupščine spremenjen od predlaganih štirih let (z možnostjo ponovitve) na obdobje, ko velja mandat tudi izvoljenim delegatom. Sekretarja sekretariata namreč imenuje občinska skupščina. Spremenjena je tudi določba o vlogi občinskega INDOK centra. Po novem je v predlogu gradiva zapisano, da »INDOK center skrbi za izdajanje delegatskega glasila NAŠ glas in je soodgovoren za razvoj informacijske dejavnosti v občini ter pripravlja osnutke pravnih in planskih dokumentov za to področje.

Notranjo organizacijo ter sistemizacijo del in nalog Sekretariata določata Pravilnik o organizaciji in delu Sekretariata ter Pravilnik o sistemizaciji del in nalog, ki ju izda sekretar, v soglasju s predsedstvom SO, po poprejšnjem mnenju skupnosti Sekretariata.«

Občinska volilna komisija

Na zasedanju 4. decembra je SO Krško imenovala novo občinsko volilno komisijo. Sestavljajo jo: Živko Šebek (tajnik komisije), Marica Živič (članica) in Silvo Mavsar (namestnik člana).

Predlogi, vprašanja, pobude v skupščini

Temu sta bili na prejšnjem (dvodelnem) zasedanju občinske skupščine posvečeni kar dve točki in tudi poslej bo tako. Ena je namreč namenjena obravnavi odgovorov na postavljena vprašanja, druga pa novim vprašanjem. Kar precej delegatov ni bilo zadovoljnih z odgovori, ki so bili objavljeni tudi v 17. številki Našega glasa, zato so zahtevali dodatna pojasnila. Ob koncu zasedanja pa so na izvršni svet naslovili še lepo število novih vprašanj. Odgovore pričakujemo tudi v informacijski službi in jih bomo objavili v eni od prihodnjih številki.

Od kod denar za vzdrževanje melioriranih zemljišč

V zadnjih 14 letih so bile v občini Krško opravljene hidromelioracije na 667 hektarjih zemljišč, združenih v devet območij. Dolžnost za vzdrževanje teh območij in naprav na njih je dobil investitor, t. j. Agrokombinat, lastniki in uporabniki pa naj bi vzdrževali posamezna zemljišča po programu investitorja. Žal je za to vedno manjkalo denarja in tudi osebne pobude. Zato je izvršni svet sklenil (na priporočilo Republiškega sekretariata za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano) predlagati skupščini, naj sprejme odlok, ki bi zagotovil reden dotok denarja za vzdrževanje melioriranih zemljišč. Odlok bi k plačilu zavezoval lastnike in uporabnike zemljišč, višino prispevkov pa bi za vsako leto posebej določal izvršni svet na podlagi programa in predračuna, ki bi ga izdelal investitor. Slednji bi moral vzdrževalna dela tudi nadzorovati ter o njih in za to porabljene sredstvih poročati izvršnemu svetu.

Predlogi za izvolitve in imenovanja

Za sodnike porotnike, ki sodelujejo pri sojenju v gospodarskem sodstvu, so iz občine Krško predlagani: Albin Božič, Franc Ferlin, Lado Hartman, Erna Kolar, Alojz Pleterski, Herman Pregl in Olaf Lovrenčič iz Krškega, Franc Gregorič in Zdravko Petrič iz Kostanjevice, Gorazd Pozvek s Senovega in Vladimir Vogrinc iz Pesjega. Za sodnike porotnike pri sojenju mladoletnikom so predlagani: Marta Bosina in Mojca Vizler iz Leskovca, Marija Koritnik, Vesna Žvar, Majda Kos, Mirjana Mlakar, Irena Dvoršek in Gordana Rostohar iz Krškega in Marjana Sečen iz Brežic.

Kandidati za delegate v organih upravljanja so: Gabrijel Metelko iz Krškega za svet OŠ Krško, Petra Planinc iz Velikega dola pri Koprivnici za svet OŠ Koprivnica in Ivana Vegej iz Krškega za delavski svet Splošne bolnišnice Novo mesto.

Metod Šonc, delegat občine Krško v zboru občin skupščine Republike Slovenije, je predlagan za člana sveta posavskih občin.

Negotovost pri financiranju in načrtovanju javne porabe

Izvršni svet se je znašel pred nevhvaležno nalogo, da predlaga popravek občinskega proračuna, torej skupne občinske blagajne, iz katere se financirajo družbene dejavnosti, gospodarska infrastruktura in druge splošne družbene potrebe.

Po predlogu odloka za spremembo proračuna bi prihodki in izdatki znašali nekaj čez 225 milijonov din, to je dobrih 10 milijonov več, kot je bilo sprva predvideno za letošnje leto. Tak znesek pa je le prilagoditev izračuna višini sredstev, ki jih bo možno dobiti v skladu z obstoječimi viri, in ne pomeni nobene dodatne obremenitve zavezancev za davke in prispevke.

In kako je omenjeni znesek razdeljen med proračunske porabnike? Za družbene dejavnosti se od te vsote nameni okroglo 102 milijona din — brez priznavalnini okoli 97 milijonov (za izobraževanje 56 %, otroško in socialno varstvo 33 %, kulturo 4,5 %, raziskovanje 0,5 % itd.). Za gospodarsko infrastrukturo je namenjenih 67 milijonov din (za stanovanjsko solidarnost, vzdrževanje komunalnih objektov in naprav preko 91 %, za pospeševanje proizvodnje hrane 4,5 % itd.) in za druge splošne družbene potrebe (npr. delo upravnih organov, krajevne skupnosti, družbenopolitične in družbene organizacije, SLO, OŠTO itd.) 55,5 milijona din.

Kljub predlaganemu popravku bi bil proračun ob koncu letošnjega leta še vedno premajhen za približno 8 milijonov din. Izračun dogovorjene porabe, ki ga je novembra znova izdelal republiški sekretariat za finance, bi sicer dovoljeval dodatno uskladitev še za 11 %, vendar je ob današnjih gospodarskih

razmerah nemogoče pričakovati, da bi bila tolikšna poraba tudi pokrita.

Izvršni svet predlaga tudi povečanje stalne proračunske rezerve z 0,1 na 0,5 odstotka celotnega proračunskega zneska, to pa zato, da bi bil na voljo denar za sanacijo posledic novembrske poplave vsaj za najnujnejše primere.

Tako kot so negotove možnosti za financiranje, so skoraj povsem neznan tudi izhodišča za načrtovanje višine javne porabe za prihodnje leto; proračun za 1991 bo temeljil na novi zakonodaji za to področje, ki pa sedaj še ni izdelana. Izvršni svet zato predlaga, da skupščina sprejme odlok o začasnem financiranju javne porabe, ki bi veljal za prve tri mesece 1991 in bi dovoljeval tako porabo, kakršna je bila v zadnjem tromesečju letošnjega leta.

ZELENI NE SODELUJEJO

Izvršni odbor Zelenih Krškega je na seji 5. decembra 1990 sklenil, da v bodoče ne bo več sodeloval v okviru politične koordinacije krškega Demosa. Kot je znano, so krški Zeleni za razliko od večine drugih občinskih organizacij Zelenih na letošnjih volitvah nastopili samostojno, v času oblikovanja občinskega parlamenta in sestavljanja izvršnega sveta pa so dokaj intenzivno sodelovali z ostalimi strankami Demosa. Zeleni Krškega ocenjujejo, da jim taka oblika dela ne prinaša rezultatov, ki bi bili v skladu z njihovimi programskimi cilji in tudi s skupnim programom, ki so ga stranke krškega Demosa napovedale ob nastopu nove občinske vlade. Zeleni Krškega in njihovi poslanci v občinskem parlamentu bodo v bodoče sodelovali z vsakomur, ki bo imel enaka ali podobna stališča do posameznih problemov in si resnično prizadeval za njihovo reševanje. SIM

Če luči gorijo podnevi

Status javnih razsvetljav še do nedavnega v občini Krško ni bil urejen. Predvsem ni bilo definirano lastništvo. Elektrodistribucija Krško je izvajala samo vzdrževalna dela na podlagi naročil krajevnih skupnosti ali v zadnjem času bivše SKIS Krško, ki že nekaj let plačuje tudi porabljeno električno energijo.

Pred nekaj leti je po pogodbi o brezplačnem prenosu osnovnih sredstev Elektrodistribucija Krško prevzela večji del javne razsvetljave na območju mesta Krško. Zdaj potekajo pogovori o podobnem prenosu s KS Brestanica. Pogoj za prevzem je tehnična izpravnost električne napeljave in kandelabrov. S prevzemom v svoja osnovna sredstva Elektrodistribucija Krško jamči redno in investicijsko vzdrževanje naprav.

Glede na to, da osnovna dejavnost Elektrodistribucije ni vzdrževanje javne razsvetljave, vsaka manjša ali posamezna okvara ne more biti odpravljena v trenutku, kot je to mogoče tam, kjer imajo za to dejavnost posebna podjetja. Podatke o okvarah in nepravičnostih sprejemamo vsak dan, odpravo pa planiramo glede na naravo napake in zasedenost z našo osnovno dejavnostjo.

Pri odpravi okvar in zamenjavi žarnic mora biti razsvetljava prižgana, zato pride do situacije, da luči gorijo sredi belega dne. To vznemirja marsikatero občana, vendar se temu ni mogoče izogniti. Zaradi možnosti, da luči gorijo podnevi, tudi zaradi okvare, hvaležno sprejemamo tudi tovrstna obvestila.

Elektroindustrija Krško

Osnovna šola Jožeta Gorjupa
Kostanjevica na Krki,
in
Literarni klub Beno Zupančič
Krško

vabita

v nedeljo, 23. decembra 1990 ob 17.
uri na

KULTURNI VEČER

v Kulturnem domu Kostanjevica na Krki

Z izbranim literarno-glasbenim programom bodo nastopili člani izvajalske sekcije kluba, med drugim tudi instrumentalist Janko Avsenak in pevka Stan-ka Macur. Kot gostja bo v programu sodelovala slovenska pesnica Marjanca Kočever.

Program posvečamo 10-letnici delovanja krškega literarnega kluba in slovenskemu plebiscitu!

Plesni studio Krško
vabi na novoletni prireditvi

PLESNI STUDIO KRŠKO ZA VAS,

v petek, 21.12.1990 ob 18. uri
v veliki dvorani

DKD Edvarda Kardelja Krško

in

NOVOLETNI
ŽIVŽAV V
PLESNEM
STUDIUM KRŠKO
v soboto, 22.12.1990

od 14. do 20. ure
v športni dvorani

Leskovec.

Za prijetno razpoloženje
otrok in staršev bodo
poskrbeli ansambel
Vikend in učitelji
plesnega studia.

Predlogi instituta za komunalno gospodarstvo:

O raziskovanju dejavnosti Sklada stavbnih zemljišč

Delegati v skupščinskih zborih so sprejeli sklepa, da je treba ustanoviti komisijo, ki bo na ravni občine raziskala zakonitost in pravilnost delovanja občinskega sklada stavbnih zemljišč. Krški izvršni svet je na svoji seji ugotovil, da v hiši in v občini ljudi za v tako komisijo nimajo, zato je navezal stike s strokovnjaki Instituta za komunalno gospodarstvo pri FAGG. Na podlagi zahtevka so z inštituta poslali mnenje in lastne predloge. Glede na to, da poslovanje tega sklada zelo buri duhove po naši občini, smo sklenili, da odgovor v celoti objavimo.

Poslovanje sklada stavbnih zemljišč v občini Krško

Inštitut za komunalno gospodarstvo je proučil gradivo, ki se nanaša na poslovanje Sklada stavbnih zemljišč v občini Krško in daje s tem v zvezi naslednje mnenje in predloge:

A. MNENJE

I. Gradivo obravnava predvsem finančno plat poslovanja Sklada stavbnih zemljišč na segmentu plan → realizacija → obračun realizacije in ob tem nakazuje ter odpira določena konkretna vprašanja, kot n. pr.?

- ali je bila realizacija v skladu s planom?
- ali so bila sredstva racionalno potrošena?
- ali so bila sredstva uporabljena v skladu s planom (in pogodbo) ali ne?

Ob tem gradivo niti na enem mestu ne omenja nekaterih sistemskih vprašanj, ki zadevajo zemljiško politiko in gospodarjenje s stavbnimi zemljišči v občini Krško. Pri tem mislimo predvsem na skladnost občinskih odlokov in planskih aktov z zakonom in s predzakonskimi akti.

II. Glede na vprašanje in dileme, ki se pojavljajo v gradivu bi radi povedali tole:

- 1.) Poročilo o delovanju sklada pripravi Upravni odbor sklada, sprejme pa ga občinska skupščina. Vsaka občinska skupščina je, dokler ji traja mandat, najvišji organ oblasti v občini. Verjetno bi bil to prvi primer v zgodovini, da bi nova skupščina postavila pod vprašaj legitimnost sklepov prejšnje, lahko pa seveda raziskuje verodostojnost podatkov v gradivih in dokumentih, ki so bili podlaga za spremljanje odločitev občinske skupščine in s tem v zvezi sproža postopke za ugotovitev konkretne odgovornosti posameznikov.
- 2.) Pri vlaganjih v infrastrukturne objekte in sisteme ne ugotavljamo rentabilnosti vlaganj ampak zgolj njihovo upravičenost in racionalnost. Upravičenost je dokazana s sprejetim planskim aktom. Racionalnost pa skušamo doseči z investicijskim programom ter z javnim natečajem za oddajo del, kjer na koncu izberemo najboljšega ponudnika (izvajalca). Ex post ugotavljanje racionalnosti vlaganj v izgradnjo komunalne infrastrukture ter v pripravo in opremljanje stavbnih zemljišč bi bila sicer izredno hvaležna tema za diplomsko ali celo magistrsko nalogo. Za občino Krško pa bi bilo s tem v zvezi

najbolj »racionalno«, če se čimprej sprijazni z dejstvom, da je v preteklosti v tem pogledu delila usodo pretežne večine občin v R Sloveniji, ki so ustanovile občinske zavode in občinska podjetja. Avtarkija in konkurenca pač še nikoli nista bila dobra sosedica.

- 3.) Skupščina občine Krško seveda lahko ustanovi komisijo, »ki naj opravi ekonomsko-tehnično revizijo poslovanja Sklada in ugotovi, če so bila njegova finančna sredstva v obdobju 1986/90 dejansko porabljena za objekte in izvedbo nalog, sprejetih v letnih programih sklada, oziroma, kako so bila porabljena.« Opozarjamo pa, da taka zahteva predstavlja najmanj 200 ekspertnih ur v materialnem in najmanj 300.000 din v finančnem smislu za vsak projekt (oziroma pogodbo). Če pustimo finančno plat zadeve zaenkrat ob strani, moramo vseeno opozoriti, da bi zaradi potrebnega časa rezultati take revizije služili kvečjemu naslednji demokratično izvoljeni skupščini v občini Krško.

III. Inštitut za komunalno gospodarstvo meni, da bosta Skupščina občine Krško in njen Sklad stavbnih zemljišč uživala veliko večji ugled pri volilcih in davkoplačevalcih, če se bosta namesto s stvarmi, ki so sicer pristojnosti javnega tožilca, raje ukvarjala z reševanjem tekočih problemov na področju zemljiške politike in urejanja prostora ter s tem v zvezi pripravila tudi teze za novo ureditev tega področja.

V tem okviru vodi svoje mesto in vlogo tudi Inštitut za komunalno gospodarstvo iz Ljubljane. Reševanje problematike urejanja prostora, še posebej stavbnih zemljišč, v tako občutljivem okolju, kot je občina Krško,

predstavlja za naš inštitut v strokovnem smislu velik izziv.

Inštitut za komunalno gospodarstvo bi želel v občini Krško delovati izključno animativno in po možnosti na daljši rok, zato daje s tem v zvezi naslednje predloge:

B. PREDLOGI

- 1.) Skupščina občine Krško in Inštitut za komunalno gospodarstvo skleneta pogodbo o dolgoročnem sodelovanju (npr. za pet let) na področju urejanja prostora in gospodarjenja s stavbnimi zemljišči. (Strokovne podlage, analize, konkretni projekti, svetovanje, ekspertize ipd.).
- 2.) Sodelovanje na konkretnem projektu se opredeli z vsakokratnim aneksom k tej pogodbi.
- 3.) Takoj se sklene pogodba (oziroma aneks) za izdelavo strokovne naloge: Analiza obstoječih normativnih aktov na področju gospodarjenja s stavbnimi zemljišči v občini Krško in predlogi za spremembo (oziroma izboljšanje) stanja.

Ad 3:

3.1. Utemeljitev:

Pri proučevanju gradiva smo ugotovili, da nekatera določila, ki se nanašajo na obračunavanje nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, nimajo kritja v Zakonu o stavbnih zemljiščih, prav tako za nekatere postavke v planskih aktih. Namen naloge je, da ta neskladja podrobneje prouči ter da hkrati pripravi teze za prehodno in novo normativno ureditev tega področja v občini Krško, upoštevaje teze za novi zakon o javnih financah ter teze za zakon o javnem komunalnem gospodarstvu in infrastrukturi.

Osnovni cilj naloge vsekakor bo, poiskati tak institucionalni in pravni okvir, da se tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju ohrani dosedanja višina sredstev iz nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča ter da se hkrati vzpostavijo mehanizmi za namensko in racionalno trošenje teh sredstev.

3.2. Elementi za sklenitev pogodbe:

Obseg dela: 4 avtorske pole (65 strani cca).
Rok oddaje: tri mesece po podpisu pogodbe
Predračunska vrednost (1 DEM = 7 DIN):

a) Samostojna pogodba	270.000 din
b) Naloga je del dolgoročnega sodelovanja (aneks)	180.000 din

Ljubljana, 15. 11. 1990

Predstojnik
prof. dr. Albin Rakar

Pridite na volišča v nedeljo, 23. decembra 1990

Ustoličevanje karantanskih vojvod na Krnskem gradu je eden od pravnih obredov brez primere v zgodovini, ki so ga Karantanci — Slovenci obranili dolga stoletja srednjega veka. To je bilo dejanje pogodbene državnosti in starodavne demokracije. Se zdaj končno tudi v nas prebujata duh davnih prednikov?

Remont v Nuklearni elektrarni Krško

Danes, (17. decembra) je 31 dan remonta, ki ga v Nuklearni elektrarni Krško izvajamo enkrat letno zaradi zamenjave iztrošenega goriva v reaktorju (letos je to 48 gorivnih elementov) in obnovitvenih del na postroju elektrarne. Sicer pa je to že osmi redni remont, odkar elektrarna redno obratuje.

Zaenkrat bi lahko rekli, da remont poteka točno po načrtu, kljub temu da vremenski pogoji za zunanja dela niso bili ravno ugodni. Na primarni strani elektrarne trenutno potekajo dela na čepljenju cevi na enem in drugem uparjalniku, na podlagi njihovega predhodnega testiranja z metodo vrtničastih tokov. Po tem delu in ponovnem zaprtju obeh

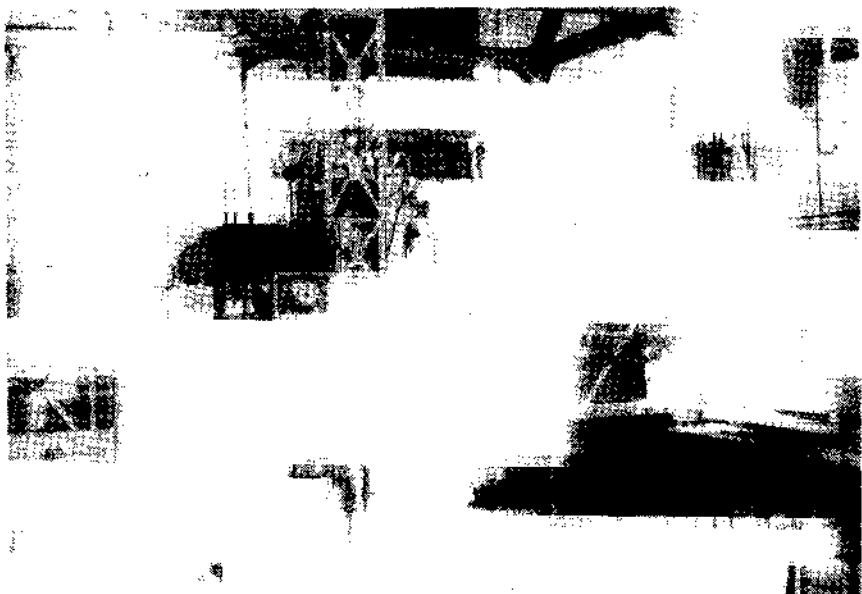
uparjalnikov bodo dela na primarni strani končana.

Na klasičnem delu elektrarne — na sekundarni strani — pa tečejo dela za centriranje turbine. Sledilo bo še sestavljanje ležajev in zapiranje turbine ter električnega generatorja.

Do pravega zaključka remonta, ki je predviden v prvih dneh novega leta, pa nas ločijo še zagonski testi v hladni in nato še v topli zaustavitvi, fizikalni testi sredice in testi po sinhronizaciji.

Letos z rezervnimi deli ni bilo večjih problemov, je pa res, da so nekateri kasnili, vendar to ni bistveno vplivalo na sam potek remonta in zaradi tega ni bilo zastojev na »kritični poti«.

M.P.

Remont v zadrževalnem hramu. Foto: Miran Pribožič

Poročilo o delovanju NE Krško

NOVEMBER 1990

Proizvedena električna energija: 210.928 MWh (neto).

Segrevanje Save:

- dovoljeni delta T: 3,5° C
- maksimalni delta T: 1,07° C
- povprečni delta T: 0,595° C

Tekočinske emisije

1. Koncentracija radioaktivnosti v efluentih pred izpustom v Savo je bila v mejah za pitno vodo (po Ur. listu SFRJ, 8/87, za skupine posameznikov iz prebivalstva).

2. Delež od največje skupne dopustne letne radioaktivnosti v tekočinskih efluentih (tritij — 20 TBq, ostali dopustni radionuklidi — 200 GBq):

- tritij 11,2 %
- ostali 0,21 %

Plinske emisije

1. Koncentracija radioaktivnosti (na razdalji 500 m) je bila v mejah za zrak (po Ur. listu SFRJ, 8/87, za skupine posameznikov iz prebivalstva).

2. Delež od letno dovoljene doze za NEK zaradi emisije na razdalji 500 m (50 mikroSv): 0,16 %

Radioaktivni odpadki

1. Število radioaktivnih sodov, uskladiščenih novembra:

- RAO srednje aktivnosti: 113
- RAO nizke aktivnosti: 0

2. Število vseh do sedaj uskladiščenih sodov: 7622.

Društvo prijateljev mladine
Senovo tudi letos pripravlja
NOVOLETNI SEJEM

od 24. do 28. decembra 1990
pred Domom XIV. divizije

Vabimo vse, ki bi želeli ponuditi svoje izdelke na naših stojnicah, da nas pokličete (Olga Košir, 79-307).

Ogled nuklearke

V sklop priprav na javno razpravo o spremembah in dopolnitvah srednjeročnega in dolgoročnega družbenega plana občine Krško je sodil tudi obisk članov občinskega predsedstva in izvršnega sveta v Nuklearni elektrarni. Ogladali so si odlagališče nizko in srednje radioaktivnega odpada ter notranjost zadrževalnega hrama. Nuklearna elektrarna je namreč še vedno v remontu, t. j. v stanju hladne zaustavitve, in njen reaktor (pod kupolo) ne obratuje, zato so se mu lahko približali.

To je obisk, kakršnega si sicer obiskovalci elektrarne ne morejo privoščiti, saj so takrat, ko naprave obratujejo, v zadrževalnem hramu samo merilni instrumenti. Zato se je tudi skupina krških funkcionarjev pred vstopom v kontejnment morala seznaniti z ustreznimi varnostnimi ukrepi, od obleke do obnašanja. Po ogledu naprav in skladišča odpadkov so obiskovalci zastavili nekaj vprašanj vodji projekta RAO v Nuklearni elektrarni Krško, mag. Krešimirju Finku.

Skladišče NS RAO in sklad stavbnih zemljišč:

Deset zahtev za razjasnitev dvomov

Predsedstvo in izvršni svet SO Krško sta na svoji skupni seji 3. 12. 1990 razpravljala o tem, kdaj začeti in kako voditi javno razpravo o spremembi srednjeročnega in dolgoročnega družbenega plana občine Krško v zvezi s širitvijo začasnega skladišča srednje in nizko radioaktivnih odpadkov v okviru NEK.

Udeleženci so ugotovili, da je v sedanji klimi normalno zahtevati takojšnjo ustavitvev NEK. Tako bo namreč edino mogoče spraviti NS RAO varno v **sedaj obstoječe skladišče**, saj širitve ali novih zmogljivosti očitno ne bo.

Ob tem je prišlo na dan tudi vprašanje **odškodnine** za to, da okoliško prebivalstvo sedaj živi v razvrednotenem okolju. Tako kot je ta zadeva organizirana sedaj, ljudje ne vedo, ali gre za sklad stavbnih zemljišč, rento, odškodnino... Občina Krško dobiva okrog 10 milijonov dinarjev v **proračun** — na račun odškodnine. Ker sredstva niso razmejena, obstaja resna nevarnost, da bo, če zmanjka denarja (npr. v šolstvu), treba poseči tudi v to vsoto. S tem bo proračun seveda oškodovan. Vodstvu občine Krško je vseeno, če se bodo ta sredstva zbirala v okviru sklada stavbnih zemljišč, le ta mora biti toliko večji, pregled nad dotokom in porabo sredstev mora biti razmejen na odškodninski (rentni...) del in sklad stavbnih zemljišč, kot ga imajo druge občine.

Zaradi vsega tega je že komisija krške občinske skupščine, ki je zadožena za vodenje javne razprave o spremembah družbenih planov (vodi jo g. Metod Šonc), **sklenila, da javne razprave ne bodo začeli, dokler ne dobijo odgovorov na svoja vprašanja in zahteve**. Te so strnili v 10 točk in jih na sestanku 18. decembra posredovali predstavnikom izvršnega sveta R Slovenije: vodi slovenskega dela medrepubliške koordinacije dr. Leu Šešerku, ministroma dr. Tomšiču in dipl. oec. Umeku ter namestniku sekretarja republiškega sekretariata za urejanje prostora in varstvo okolja g. Bričlju. Gospodje predstavniki republiškega izvršnega sveta so zahteve sprejeli in se zavezali, da bodo nanje odgovorili v čim krajšem možnem času.

SPREJETI SKLEPI:

1. Javno mnenje lokaciji trajnega odlagališča NS RAO na slovenskih tleh ni naklonjeno. Če Skupščina občine Krško ne sprejme odloka o širitvi sedanjega začasnega skladišča NS RAO pri NEK, je treba zahtevati takojšnjo ustavitvev njenega obratovanja, da bi bil v sedanjem skladišču še po letu 1992 prostor za njene odpadke, nastale do časa, ko bo zgrajeno odlagališče.

2. Predsedstvo in Izvršni svet Skupščine občine Krško menita, da je možno v javni razpravi pričakovati pozitivno mnenje o povečanju začasnega skladišča pri NEK le, če se bo temu ustrezno zakonsko trajno uredila odškodnina za uporabo stavbnega zemljišča.

3. Skupščina Republike Slovenije mora sprejeti obvezo oziroma dati jamstvo, da bo do leta 1995 s posebnim zakonom določila lokacijo trajnega odlagališča in ga tudi zgradila!

4. Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije

Na enak obisk so se v sredo, 19. decembra, v NEK odpravili tudi predstavniki krajevnih skupnosti krške občine.

naj zagotovi, da sredstva, ki pritekajo v sklad za urejanje stavbnih zemljišč, ne bodo vključena v proračun občine Krško v skladu z novim zakonom o javni porabi.

5. V skladu z že dano pobudo Sveta posvskih občin izvršnemu svetu Republike Slovenije z dne 24. 10. 1990 zahtevamo takojšnjo rešitev pravična renta za Posaavje.

6. Strokovne službe SO Krško naj dajo odgovor, zakaj sklepi SO Krško, povezani s širitvijo začasnega skladišča NS RAO, niso bili upoštevani, in ali je bila v upravnem postopku kršena zakonodaja (negativno soglasje — izdano uporabno dovoljenje in obratovno dovoljenje).

7. Rok za javno razpravo o širitvi začasnega skladišča NS RAO pri NEK naj se podaljša; na vseh javnih razpravah morajo sodelovati predstavniki Izvršnega sveta Republike Slovenije.

8. Predsedstvo in IS SO Krško ocenjujeta, da javne razprave ni smiselno pričeti prej, dokler IS Republike Slovenije ne da pozitivnih odgovorov na postavljene zahteve.

9. Z danes sprejetimi sklepi je treba seznaniti člane slovenskega dela medrepubliške koordinacije.

10. Člani Predsedstva in IS SO Krško naj si v času sedanjega remonta ogledajo njen reaktor-ski del in začasno skladišče NS RAO.

za občinsko vodstvo

» Veseli december 90«

Živimo v času, ko se vrsta družin zaradi zahtevnih družbeno-gospodarskih razmer srečuje z osnovnimi težavami, kako ob zelo visokih življenjskih stroških ohraniti kvaliteto življenja; zato skrbi za otroke ni mogoče prepustiti samo staršem ali posameznim organizacijam.

Praznovanja in prireditve v decembru pomenijo za otroke posebno doživetje, zato jim jih moramo odrasli približati in poskrbeti, da bodo vsi otroci veselo in prijetno doživljali pravljične novele dni.

Zveze prijateljev mladine kot nestranskarke in nevladne organizacije že vrsto let pripravljajo različne prireditve za otroke ob novem letu. Pri tem jim je v ospredju korist

otrok in njihovo doživljanje pravljičnih decembrskih dni. Pravljičnost novoletnih dni je vedno pričaral prihod dedka Mraza, tega ne moremo zanikati. Dedka Mraza kot pravljično osebo poznajo otroci že več kot štirideset let. Zato je prav, da ta lik ohranimo za vse otroke, obenem pa jim omogočimo srečanje

Prireditve Veselega decembra bodo po vsej občini potekale cel mesec. Krajevne organizacije DPM so pripravile programe vsaka za svoje območje, zato se ozrite naokrog po središčih svojih krajevnih skupnosti in te programe poiščite pa izberite tisto, kar bo v veselje vašim otrokom: rajanje, pravljično igrico, sejem z vabljivo obloženimi stojnicami ...

tudi z Miklavžem in Božičkom. Tako bodo otroci in starši imeli možnost izbirati in se vključiti v različne programe Veselega decembra.

Odbora za mladinska vprašanja Skupščine Republike Slovenije je 4. 12. 1990 obravnaval in sprejel naslednja stališča o praznovanju otrok pred novim letom. Izhajajoč iz določil Konvencije o otrokovih pravicah, da so otrokove koristi glavno vodilo pri vseh dejavnostih v zvezi z njim, odbor predlaga:

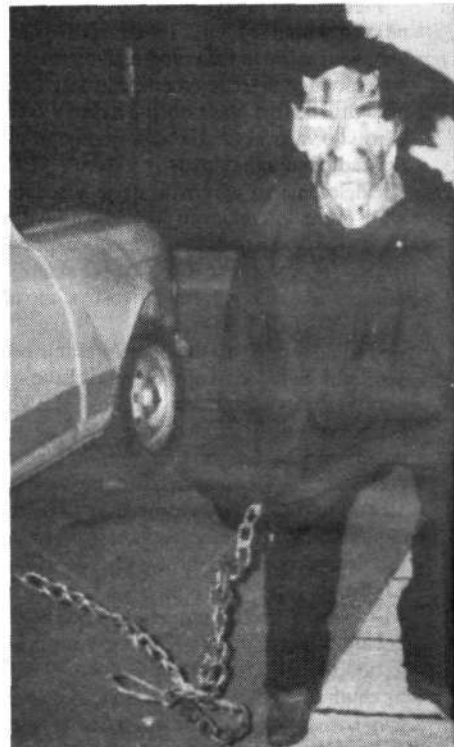
— Ob decembrskih praznovanjih omogočimo vsem otrokom, ne glede na njihovo versko in nacionalno pripadnost, veselo in pravljično doživljanje prazničnih novoletnih dni.

Spomin na letošnje miklavževanje (Foto: Slavko Sintič)

— Poudarek naj bo na kakovostni in pravljični vsebini prireditev ter na otroškem doživljanju Miklavža, Božička, dedka Mraza in drugih likov. Otroci in starši pa naj sami izbirajo med različnimi ponudbami.

Koordinacijski odbor Veselega decembra v občini Krško se pridružuje tem stališčem republiškega odbora.

Predsednik Koordinacijskega odbora:
Vojko Omerzu

Skupščina Republike Slovenije je na skupni seji vseh zborov 6. decembra 1990 sprejela Zakon o plebiscitu o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije, po katerem bomo glasovali 23. decembra 1990 o tem, ali naj Republika Slovenija postane samostojna in neodvisna država.

Pravico glasovati imajo osebe, ki imajo v republiki Sloveniji splošno volilno pravico po zakonu o volitvah v skupščine. To so občani, ki so dopolnili 18 let starosti in imajo poslovno sposobnost. Tako imajo pravico glasovanja na plebiscitu:

državljeni republike Slovenije ali katerikoli druge republike, ki je sestavni del SFRJ, če imajo stalno prebivališče na območju republike Slovenije ter so jugoslovanski državljani,

vsí tisti, ki so se za stalno odselili iz kraja svojega stalnega prebivališča in pridobili novo stalno prebivališče v tujini, pri čemer so imeli zadnje stalno prebivališče pred izselitvijo iz SFRJ na

območju republike Slovenije.

V volilni imenik bodo vpisani tisti glasovalni upravičenci, ki bodo imeli na dan 23. decembra 1990 volilno pravico in prijavljeno stalno prebivališče na območju volišča. Osebe s stalnim prebivališčem v tujini se lahko še pred potrditvijo volilnih imenikov prijavijo za vpis v volilni imenik občinskemu organu za notranje zadeve, pristojnemu za sestavo volilnega imenika. Po potrditvi

Kako bomo glasovali

volilnega imenika pa lahko glasujejo le s potrdilom, izdanem pri tem organu, enako tudi tisti glasovalni upravičenci, ki niso vpisani v volilni imenik.

Vsi glasovalni upravičenci, ki so vpisani v volilni imenik, bodo prejeli pisno obvestilo o dnevu glasovanja in volišču,

na katerem so vpisani v volilni imenik. S tem obvestilom se bo vsak glasovalni upravičenec izkazal pred volilnim odborom na volišču.

Zakon o spremembi in dopolnitvi zakona o volitvah v skupščine predpisuje tudi možnost, da volivci, ki so na volilni dan odsotni, lahko glasujejo pred dnem, ki je z razpisom volitev določen za dan glasovanja, kar velja tudi za glasovanje na plebiscitu. Glasovanje opravijo na sedežu občinske volilne komisije. Novost po tem zakonu je še, da lahko volivci, ki zaradi bolezni in zaradi drugih razlogov ne morejo osebno na volišče, kjer so vpisani v volilni imenik, glasujejo pred volilnim odborom na svojem domu ali drugje. Obe obliki glasovanja se izvršita po pravilih, ki jih določi republiška volilna komisija.

GLASOVALNA MESTA BODO ODPRTA OD 7.00 DO 19. URE.